

METSZET

ÉPÍTÉSZET | ÚJDONSÁGOK | SZERKEZETEK | RÉSZLETEK

TÉMA:

Szubjektíven objektív
Az idők jele

Klímaváltozás, szivacs város,
| gördeszkapark
Szökőkút

A visszakapott városi tér
Zöld város faszerkezettel
Helyszíni gyakorlat

ÉRTÉKEK

**FENSTERBAU
FRONTALE**

2024.03.19-22.

MINDEN ABLAK SZÁMÍT! ÍGY LÁTJUK A JÖVŐNKET ÉS AZ IPARÁGUNK JÖVŐJÉT.

A PVC-U profilrendszereink moduláris megoldást jelentenek, amelyet a természeti erőforrások felelősségteljes felhasználásának szem előtt tartásával fejlesztettünk ki. Újrahasznosíthatóak, figyelembe veszik a jövő igényeit, ugyanakkor magas energiahatékonyságot kínálnak. Ezenkívül ezek a technológiailag fejlett profilok kombinálhatók egymással és elegáns kialakításúak!

**A Deceuninck meghívja Önt a Fensterbau Frontale nagyvásárra!
Találkozunk a 6. csarnok 103. standjánál!**

www.deceuninck.hu

deceuninck

ÉRTÉKALAPÚ ÉPÍTÉSZEZET

—Az inga ide-oda leng: időnként az épített környezet szórakoztató volta és kereskedelmi értéke áll a közfigyelem előterében – de ha keményebb idők jönnek, ez banálisnak vagy akár közönségesnek is tűnhet. Ekkor az inga a komolyabb, tartósabb és megfontoltabb építészet felé lendül. Ez nem jelent száraz, spórolós vagy unalmas építészetet, amint azt az idei konferencia válogatott előadói is illusztrálni fogják.

—Az „értékalapú építészet” kifejezés azt kívánja kifejezni, hogy „amit az emberek értékelnek, vagy ami fontos nekik”, az nemcsak tükröződhet az építészetben, hanem az alapja is lehet. Az építészek által tervezett terek és helyek befolyásolják az emberek cselekedeteit, gondolatait, hangulatát és érzéseit. Ha a tervezők értékelik az emberek, kultúrák és helyek közötti kapcsolatokat, akkor ez a tudatosság a tervezésben is kifejeződik. Az, hogy az építészek „aktivistaként” viselkedhetnek-e, sőt kell-e viselkedniük, vagy sem, vita tárgyát képezheti. De azt a kérdést, hogy milyen szókincs a legmegfelelőbb az értékek közvetítésére, érdemes feltenni.

ULF MEYER KURÁTOR

Ház a víznél
Építész: Tomohiko Yamanashi /
Nikken Sekkei
Fotó: Gankosha, Harunori Noda

IMPRESSZUM |

Kiadja az Artifex Kiadó Kft., 1119 Budapest, Pajkos utca 28. | 36-1-783-1711 | info@artifexkiado.hu | www.tervlap.hu, www.epitesimegoldasok.hu, www.artifexkiado.hu, www.cpr.hu, www.epitkezés.info.hu, www.kamaraikepzesek.hu | ISSN 2061-2710 | Terjesztő: Magyar Posta Zrt. | Hirdetésfelvétel, termékek: Sárdy Csaba 36-20-240-7232 | Alapító-főszerkesztő: Szende Árpád | Főszerkesztő, felelős kiadó: Csanády Pál 36-20-312-4514 | Főszerkesztő-helyettes: Ware-Nagy Orsolya | Szerkesztő: Dobossy Edit | Szakmai tanácsadók: Csajbók Csaba, Vukoszávlyev Zorán, Wesselényi-Garay Andor, Gáspár László, Katona Vilmos, Nagy Sándor, Czigány Tamás (Győr), Lengyel István (Debrecen), Patartics Zorán (Pécs), Ripszám János (Siófok) | Lapterv: Salt Communication Kft. | Tördelés és nyomdai előkészítés: Csányi Tamás, xfergrafika.hu | Nyomda: Virtuóz Globál 30 Kft. | Olvasószerkesztő: Sólyom Beáta | Előfizetés egy évre: 7 900 Ft, két évre: 12 900 Ft, három évre: 17 900 Ft. Előfizetés kizárólag elektronikusan a terlvap építész közösségi portálon keresztül: www.tervlap.hu | Az építészeti alkotásokat bemutató cikkek lektoráltak. E lapunk címlapja Szabó Levente elképzelése szerint, Danyi Balázs fotójának felhasználásával készült.

Nemzetközi Építészkongresszus 2024 | Budapest

MÁRCIUS

8.

PÉNTEK

HELYSZÍN: MAGYAR TESTNEVELÉSI
ÉS SPORTTUDOMÁNYI EGYETEM |
DR. KOLTAI JENŐ SPORTKÖZPONT |
BUDAPEST, CSÖRSZ U. 2-10.

VITAINDÍTÓ ELŐADÁS:

Ulf Meyer (Berlin)

AKKREDITÁCIÓ | MÉK 3 pont
(2024/2)

HELYSZÍNBEMUTATÓ ELŐADÁS:

Kádár Mihály | TSPC

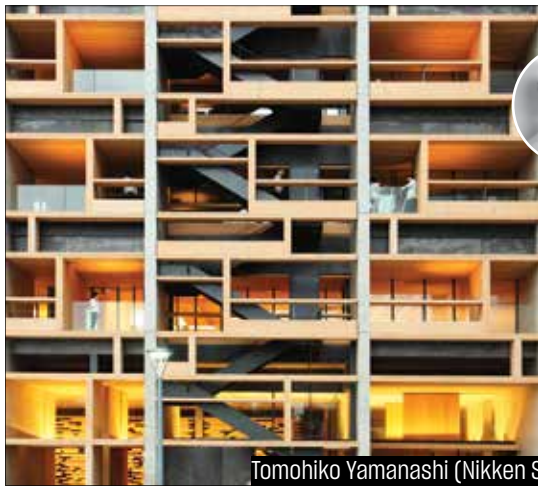
TÉMA | ÉRTÉKALAPÚ ÉPÍTÉSZET

Martin Rein-Cano (Topotek 1, Berlin)

Yuko Nagayama (Yuko Nagayama & Associate, Tokió)

Tomohiko Yamanashi (Nikken Sekkei, Tokió)

Matija Bevk (Bevk Perović Arhitekti, Ljubljana)

JELENTKEZÉS |

a www.tervlap.hu oldalon jobbra fent a konferencia-
naptárban vagy a www.artifexkiado.hu oldalon

RÉSZVÉTELI DÍJ |

35.000 Ft + áfa (bruttó 44 450 Ft)
(A részvételi díj étkezési szolgáltatást
is tartalmaz.)

Lehetőség van támogatói jegy vásárlására, mely
esetén a számla nem tartalmaz áthárított étkezési
szolgáltatást. Ennek díja: **37.000 Ft + áfa**
(bruttó 46.990 Ft)

FŐSZPONSZOR

SZAKMAI TÁMOGATÓK

KIEMELT TÁMOGATÓK

TÁMOGATÓ

TARTALOMJEGYZÉK

MAI SZEMMEL			
05	Művelődési központ és 12 tantermes középiskola, Balassagyarmat		Reimholz Péter Jusztin Fanni
A PRO'			
06	Égig érő kert	A Garden of Communities meseszerű története	Pokol Júlia
METSZET			
08	Szubjektíven objektív vélemény	A Normafa Sínházról és bővítéséről Budapest	Szabó Levente DLA, Bartha András DLA Köllő Miklós PhD
TÉMA: ÉRTÉKEK			
18	Az idők jele	Régi és új értékek a kortárs építészetben néhány példán keresztül	NBBJ, UN Studio, BIG Ulf Meyer
24	Klímaátvitel, szivacs város, gördeszkapark	Revitalizáció Hoje Taastrup belvárosa, Dánia	Topotek 1, Cobe Martin Rein-Cano
30	Szökőkút	Kabukicho torony Tokió	Kume Sekkei Co, Ltd. és Tokyu Architects & Engineers INC. Consortium Yuko Nagayama
36	A visszakapott városi tér	Új Galéria és Kazamaták, Új Bástya Bécsújhely, Ausztria	Bevk Perović Arhitekti Ware-Nagy Orsolya, Bevk Perović Arhitekti
42	Zöld város faszerkezettel a környezetért	A W350 fa magasház Japán	Tomohiko Yamanashi Tomohiko Yamanashi
48	Helyszíni gyakorlat	Testnevelési és Sporttudományi Egyetem Csórsz utcai tömb Budapest	Kádár Mihály, Könöcsi Szilvia Bánhegyi Zsolt
TERVPÁLYÁZAT			
54	Magyar Építészeti Múzeum		Márton Annamária
ZÖLD OLDALAK			
56	A HuGBC-elnökség gondolatai a zéró karbon szerepéről az értékalapú építészet megteremtésében		Beleznay Éva
KÖNYV			
58	Téziskönyv		Mándoki Réka PhD
61	Abstracts		
62	Tervezők Szerzők		
64	Ciki		csépe

ÉPÍTÉS TERVEZŐI NAPOK 2024

Helyszín:

Etele Plaza Cinema 6. emeleti rendezvényterme (1115 Budapest, Etele út 68.)

Időpontok:

március 21. / április 18. / május 16. / szeptember 19./ október 17. / november 14.

A sorozat szakmai védnöke:

Dr. **Takács** Lajos egyetemi docens (BME)
az Építészmérnöki Kar Épületszerkeztani Tanszékének vezetője

Időpontok és témák:

március 21.

A hőszigetelés tervezése szerelt szerkezetekben és tetőkben

Pataky Rita mestertanár, BME Épületszerkeztani Tanszék

április 18.

Fény és építészet – ablakbeépítés, világítás, napelemek és más klímatudatos megoldások

Dr. Becker Gábor egyetemi tanár, BME Épületszerkeztani Tanszék

május 16.

Alternatív felújítási megoldások értékelése

Dr. Dobszay Gergely egyetemi docens, BME Épületszerkeztani Tanszék

szeptember 19.

Homlokzati trendek és elvek

Horváth Sándor címzetes egyetemi docens, BME Épületszerkeztani Tanszék

október 17.

Vízszigetelési tippek, trükkök, fogások

Kakasy László címzetes egyetemi docens, BME Épületszerkeztani Tanszék

november 14.

Új szabályozás: OTSZ, TvMI

Dr. Takács Lajos egyetemi docens, tanszékvezető,
BME Épületszerkeztani Tanszék

Részvételi díj:

3150 Ft + áfa (4000 Ft)

Az ár tartalmazza az ebédet
és a kávészüneti frissítőt,
valamint minden résztvevő
bruttó 1000 Ft értékben

visszatérítést kap

a www.tervlap.hu rendszerben

Jelentkezés:

www.artifexkiado.hu

A képzés
távoktatásban is
végezhető.

SZAKMAI SZERVEZŐ

BME ÉPÜLETSZERKEZETTANI TANSZÉK

JELENTKEZÉS:

Tájékoztatás: Artifex Kiadó Kft. | +36-1-783-1711 | info@artifexkiado.hu

www.artifexkiado.hu

vagy www.tervlap.hu Konferencianaptár

AKKOR / A balassagyarmati 12 tantermes iskola tervezése országos tervpályázat keretében zajlott, melynek lezárultakor az első két díjazott pályaművet versenyzettették tovább: az ÁÉTV és az IPARTERV elképzeléseit. Végül a városi tanács végrehajtó (!) bizottsága az IPARTERV pályaművét jelölte meg győztesként, melynek alapvető kompozíciós elve a halmazszerű tömegképzés és a városszerkezethez alkalmazkodó geometriai kialakítás volt. A kivitelezői versenytárgyalásokra (sikertelen első kör után) már kész kiviteli tervekkel került sor – és így is szakaszokra bontva valósult meg a ház, az első ütemben az iskola (a fedett tornaterem végül kimaradt). A terek összetettsége miatt szükség volt a szerkezeti pillérsor, illetve a monolitikus falak ötvözésére, melyhez a tervező egy előregyártott födémfallós rendszert tervezett. Ez alkalmas az emeleti szint, illetve az arra épülő galériák terheinek viselésére is.

A Mikszáth Kálmán utca ívéhez másodlagosan igazodva egy 18 méter széles, emeletes, magastetős épületrészt telepítettek – közepén széles, hosszanti átrium-folyosó, központi vonalában egyenes karú lépcsőkkel, teremsorral kísérve. A beépítés délre a művelődési intézmény funkcióival (könyvtár, klubszobák, igazgatás, kiszolgáló terek) bővült, és érte el a település főutcáját az együttes főbejáratával. A telekgeometriákat a – posztmodernben megszóktat – szögelfordulások kijelölését biztosító lépcső- és pult-tértömegek és a városi köztér hangulatú előcsarnokban átlósan tovavezetett galériahidak jelenítik meg. Aldo Rossianus megoldás a szekcionálható kamaratermek feletti sorolt nyereg-tetős tömeg, de teljességgel egyedi ízt fogalmaz meg a könyvtárterony kiforduló tömege melletti, főbejáratú barokkos ív-omzat.

MAI SZEMMEL

MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS 12 TANTERMES KÖZÉPISKOLA, BALASSAGYARMAT | (1984–1989)

ÉPÍTÉSZ | **Reimholz Péter**
SZÖVEG | FOTÓ | **Jusztin Fanni**
ARCHÍV: **Műszaki Tervezés 1986/4 9.**
és **Facebook**

ROVATSZERKESZTŐ |
Vukoszávljev Zorán

MOST / A Reimholz Péter és munkatársai (Rajk László, Szász László, Lukáts Gabriella) által tervezett épület funkciója szinte megegyezik az építéskori állapottal. Jelenleg itt található a Mikszáth Kálmán Művelődési Központ, a Madách Imre Városi Könyvtár, illetve a Nógrád Megyei SZC Szent-Györgyi Albert Technikum is. Az épület jórészt megőrizte eredeti állapotát, csak kisebb felújítások történtek, ám ezek a homlokzatokat nem érintették, így kívülről ugyanolyan éretten néz ki, mint átadásakor. Az ezredforduló utáni évtizedben időszerű belső megújításon (főzőkonyha és étkezdé) túl tornacsarnoka (nem az eredeti tervek szerint, de helyén) is végre elkészült. Az új elem az eredeti épületgyűttes jellegzetes téglahomlokzatburkolatát követi, kortárs kivitelben (lapkaburkolatként). A teljes kompozíció még most sincs készen: az épülethez tartozó színház meg nem épülése miatt a kamaraterem tölti be jelenleg a színházterem funkciót is. A színház (tervezett) megépültével alakulhat ki a nagy telek épületek közti és utcavonali kerítéssel lehatárolt udvarainak rendszere (részben sportpályák, részben játszóudvarok), mellyel a „halmazosság” elve, a kulturális multifunkcionalitást jellegzetes épülettömegekkel megjelenítő településszerűség ténylegesen megvalósulna. Az elemek közötti párbeszédet a téglaburkolat adja: az együttes által körbezárt udvarra néző racionális homlokzatok, de a belső téri falak-szerkezetek is nyers bársonyossággal telítettek általa, melyet a több helyen (váratlanul?) feltűnő különleges, kör alakú nyílászárók is erősítenek. Ma is jól érvényesülnek a hangulatos, eldugott galériák, a térben álló tartóoszlopok, valamint a jól elhelyezett üres nyílások.

2023 Veszprém
Európa kulturális fővárosa
MEGÉPÜLÉS ÉVE: 2023.
FOTÓK: Palkó György

A GARDEN OF COMMUNITIES MESESZERŰ TÖRTÉNETE

01

02

03

04

- 01 Konceptióábra, Hello Wood
- 02 Kilátás
- 03 Belátás
- 04 Vertikális kert
- 05 116 láda
- 06 116 név
- 07 Égig érők
- 08 Telepítés
- 09 Madártávlat az egykori gyártelepre

Az A_pro' rovat tematikájában fontos cél, hogy a bemutatandó építészeti alkotásokat ne csak formai gazdagságuk és ötletességük révén válogassuk be, sokkal inkább az anyagok és a megvalósítási folyamat fenntarthatósága kerülhessen előtérbe. Ilyen téren a Hello Wood különleges és megkerülhetetlen csapat a hazai építész szcénában. Számos alkotásuk megfordult már országszerte és külföldön, szemléletformáló táboraik sok-sok diákot és fiatal építészt vonzanak minden évben közelebb a fával való építéshez.

—2023-ban Veszprém Európa kulturális fővárosa adott otthont a Garden of Communities című installációjuknak, amely a veszprémi gyártelep felhagyott területén még az idei év tavaszáig megtekinthető. Az alkotás a veszprémi és balatoni régió összetartozását, a környező települések láncolatát vonultatja föl: azt a 116 közösséget, akik a VEB2023 programban részt vettek.

—Ritka eset, hogy egy csapat fa útra kel. Nagy Zoárdon, a lépkedő fenyőfán és a Gyűrűk Ura fapásztorain kívül többségében helyükhöz kötött lények, akik minden viszontagságot kiállva nőnek ott, ahol gyökeret vertek egykor. Bár a Garden of Communities fái lábat nem növesztettek, mégis bejárják a térséget, és ezzel össze is kötik azokat, akik itt élnek. Egységként olyan vertikális erdőt formáznak, amely egy közösség együttműködését tükrözi. Sőt, nagy valószínűséggel nem úgy járnak majd, mint a legtöbb karácsonyi cserpes fenyő, amit ünnep után megpróbál elültetni a család egy, a növény számára idegen helyre. Minden láda egyben ígéret, hogy az őket adó települések összefognak, és ennek élő zálogát nevelni és védeni fogják: a közösség ezekben a fában szimbolikus erősödik, és nő majd tovább.

— Minden település neve megjelenik az installációt alkotó ültetőládák egyikén, melyekbe a térségre jellemző fafajták csemetéi kerültek. A ládák alapanyagát a nemrég felújított Drechsler-palota elbontott tetőszerkezete adta, amely

05

06

07

08

09

csaknem ugyanannyi idős, mint az egykori bútorgyár, amelynek telkén az építmény áll. Ez a fajta újrahazsnosítás egyben az anyag történetiségét és szellemi értékét is őrzi, hiába alakul át formailag és funkciójában. Ráadásul sokkal kisebb környezeti lábnyomot hagy maga után a megépült konstrukció, megspórolva jó pár frissen kivágott fát, és az egykori tetőszerkezet remek anyagának elvesztését.

—Formailag az installáció a benne növekvő fák igényeire hangolt. Száraz idő esetén ugyan a beépített csepegtető rendszer biztosítja a facsometék megfelelő vízellátását, de emellett a ládák elhelyezése a bennük élő növény igényének megfelelő fény- és csapadékitettségre

komponált, így alakult ki az a forma, amely a látogatót fogadja. Ezzel számomra a konstrukció a hozzá kapcsolódó élőlények egyenrangúságát is hangsúlyozza: nem csupán az esztétikát veszi figyelembe, ami az emberközpontú világunk nagy részére jellemző, helyette kis ökoszisztémát teremt, amelynek résztvevői békés együttélésben élvezhetik egymás társaságát.

—A közösségi mű mindezeknek köszönhetően a BIGSee Grand Prix díját is elnyerte tavaly Wood Design kategóriában, amit méltó nemzetközi sikerek könnyvelhet el nemcsak a Hello Wood, hanem az installáció minden résztvevője.

Author: Köllő, Miklós
Affiliation: Larix Studio
Title: SUBJECTIVELY OBJECTIVE OPINION
Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 8-17,
<https://doi.org/10.33268/Met.2024.1.1>

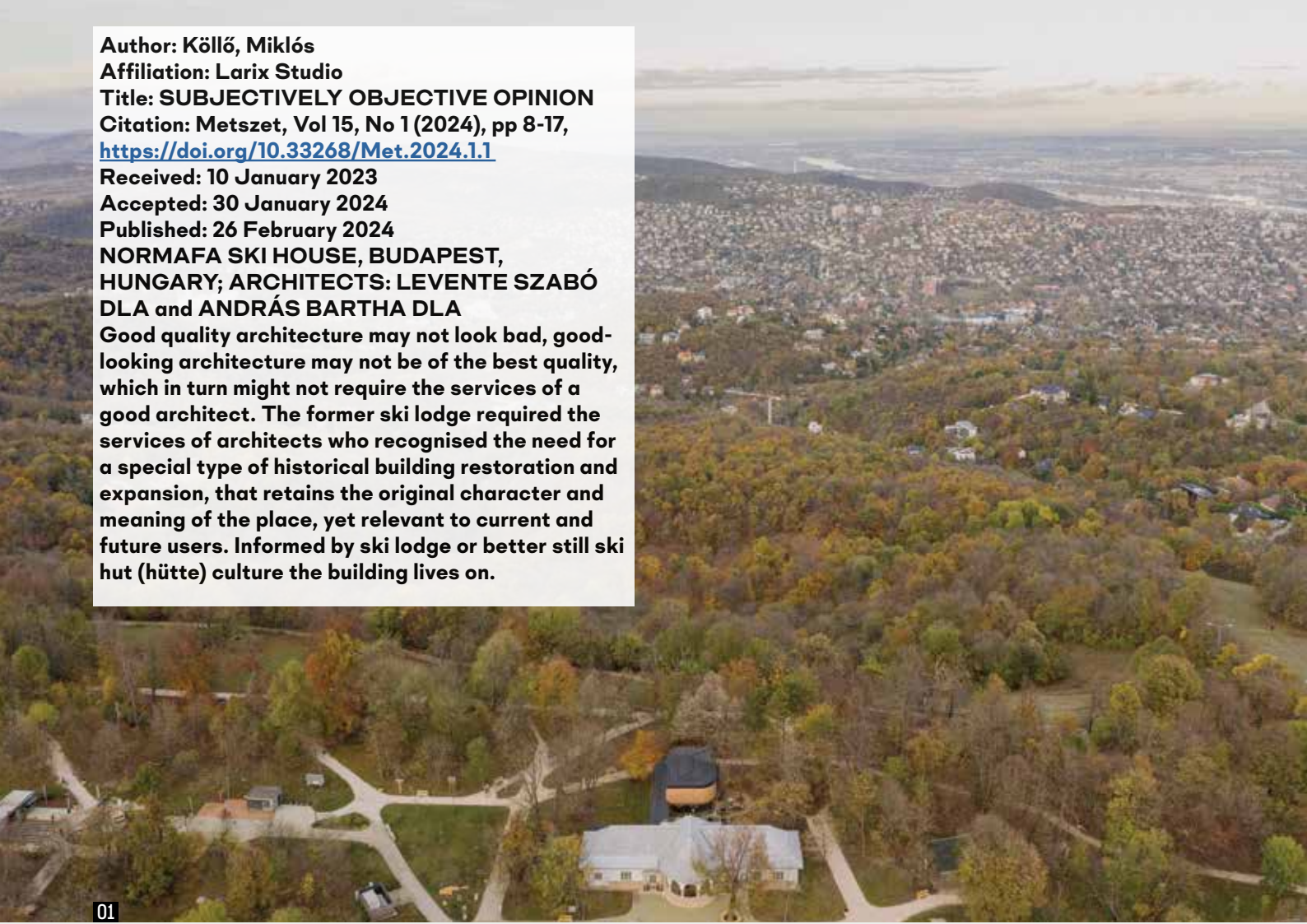
Received: 10 January 2023

Accepted: 30 January 2024

Published: 26 February 2024

**NORMAFA SKI HOUSE, BUDAPEST,
HUNGARY; ARCHITECTS: LEVENTE SZABÓ
DLA and ANDRÁS BARTHA DLA**

Good quality architecture may not look bad, good-looking architecture may not be of the best quality, which in turn might not require the services of a good architect. The former ski lodge required the services of architects who recognised the need for a special type of historical building restoration and expansion, that retains the original character and meaning of the place, yet relevant to current and future users. Informed by ski lodge or better still ski hut (hütte) culture the building lives on.

01

SZUBJEKTÍVEN OBJEKTÍV VÉLEMÉNY

A NORMAFA SÍHÁZRÓL ÉS BŐVÍTÉSÉRŐL | BUDAPEST

Azt hiszem, a leghálátlanabb feladat egy ikonikus helyhez hozzányúlni. Bő két évtizede szülőfalumban a templom és a plébánia között lévő, bekerített veteményeskert kapcsán próbáltam meggyőzni a plébánosunkat, hogy a krumpliföld helyén csináljunk parkot – mert ha egy közel négyezres településen nem tudnak a hívek egy zsák pityókát összeadni a plébánosuknak, akkor jobb elköltözni Csomafalváról. Jól sikerült a park, s hozta a következő megbízást, a templom másik oldalán a falu főterének rendezését. A bemutatott terv kapcsán az egyik legsúlyosabb kifogás az egyik tanácsos részéről az volt, hogy hol fognak megállni Szentpéterkor a cseresznyés szekerek? Hajdanán ugyanis a hideg Gyergyóban a falu búcsúnapján érkeztek meg a templom melletti vásárba a Nyárádmentéről a gyümölcessel rakott kóberes szekerek. Évtizedek óta nem jártak már, amikor a kérdés elhangzott, mégis miattuk volt a terv rossz. Ergo: nem könnyű egy közkedvelt, sok emlékekkel átítatott helyen jó építészetet csinálni.

02

- 01 Az egykori síház és bővítése
- 02 A régi és új épületrész helyszínrajza
- 03 Az egykori síház rekonstruált homlokzata, bal oldalon a vámszedő helyiség megidézésével

03

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT

Szabó Levente DLA, Bartha András DLA

FOTÓ | PHOTO

Danyi Balázs

SZERZŐ | AUTHOR

Köllő Miklós Phd

—A fent említett cseresznyés szekerek kapcsán pár gondolat erejéig megpróbálnám megfogalmazni, milyen a jó építészet. Különbség van a jó minőségű építészet és a jól kinéző építészet között. A jó minőségű építészet nem néz ki rosszul. A jól kinéző építészet nem mindig jó minőségű építészet. A jól kinéző építészethez nem kell jó építész. Ha jó minőségű építészetet akarunk, tudnunk kell, mit jelent jó építésznek lenni. Az építészetről szóló kommunikáció nagy része a jól kinéző építészet példáival történik. A minőség népszerűsítésének

ez a módja figyelmen kívül hagyja a minőségbiztosítás elsődleges forrását, a szakmaiságot. Az építésznek különleges igényekre és helyzetekre kell reagálnia, amelyek különleges megoldást igényelnek. Ha egy probléma megoldható egy recept követésével, akkor a problémának nincs szüksége építészre. Végül pedig: a jó építészet nem mindig tökéletes megoldások halmozódása, hanem olyan megoldások összessége, amelyek a legjobban egészítik ki egymást és a legjobban válaszolnak egy adott problémára, még akkor is, ha nem minden

04

04 Nyaktag és terasz régi és új ölelésében

05 A pavilonépület, amelynek transzparens földszintjén áttűnik a természet

megoldás tökéletes. Mert tényleg: ötven, száz év múlva hol is fognak parkolni a cseresznyés szekerek?

—A megváltozott klímaviszonyok miatt már csak nevében Sínház az egykori síház és vámház. Ha kilencven évet visszamegyünk az időben, ide jártak ki a fővárosiak télen sízni. Azóta meg hétköznap, hétvégén, ősszel, tavasszal, napsütésben, esőben sportolni, kirándulni, feltöltődni, családjukkal és barátaikkal időt tölteni, vagy kicsit magukba fordulni. Lássuk be, ebből a sízés mára kikopott. A vám még régebben. Maradt ez a furcsa, tömegében szimmetrikus, de mégis részleteiben aszimmetrikus régi épület, melynek kívülről mellvéddel elfalazott, félköríves köztetes tere csak az épületen keresztül érhető el, mintha anno, a nagy sízések idején az épület lett volna szűrője

annak, ki az a kiváltságos, aki ide kiülhet. Szinte magától értetődő volt az, hogy utólag beüvegezték és melegedőnek használták...

—A régi épületet nézve, önmagától adódik a kérdés: törvényszerű a meglévő épület restauráláskor megkövetelt igényességgel való felújítása? A hónál maradvány: hol van már a tavalyi hó? Vagy egyáltalán van/lesz még itt hó? Vagy csak egy emlékeztelynyomata maradt a Svábhegyen, ez a régi tanú, mely önmagában nem annyira ütős, hogy műemléknek nyilvánítsák, mégis a kollektív memóriában megőrzött funkciója miatt fontos, mint a normális, régi telek hátramaradt hírnöke. Így érzelmi értékkel bír. Vagyis határeset. Nem abban az értelemben, hogy bontjuk vagy nem – ez nem lehet(ett) kérdés itt, e Budapest szempontjából

01
02
03

15

05

A Normafa Sínház a XII. kerület emblematikus, helyi védelem alatt álló épülete, amely helytörténeti szempontból is jelentőséggel bír. A Normafa 10 éven át tartó megújítása során vált lehetővé a korábban alulhasznosított, leromlott állapotú épület rekonstrukciója és bővítése. A tervezéskor a védett értékek, építészeti jellegzetességek megóvása mellett kiemelt célunk volt az épületnek a mai kor elvárásait figyelembe vevő funkcionális hasznosítása, a korábbi vendéglátó funkció visszaállítása. A tervezésre meghívásos pályázatot hirdetett a Hegyvidéki Önkormányzat. A döntés során a védettség mellett fontos szempont volt számunkra a meglévő környezeti, zöldfelületi adottságok, a telken található értékes faállomány megóvása. | Hapszné Tarcsafalvi Eszter főépítész, Hegyvidéki Önkormányzat

meghatározó helyen. Mert a jelenlegi, egyre szaporodó üresen, elhagyatottan álló épületállományunkal erkölcsi csőd új épületet építeni, amikor egy régit gondolhatnánk tovább a mának, adaptív újrahasznosítással. Hanem abban az értelemben kérdés, hogy restaurálásnak megfelelő igényességgel újítjuk fel, esélyt adva arra, hogy ha majd jobb idők járnak, akár műemlék lehessen. Ha eljön az ideje. Vagy nem vállaljuk a többletmunkát, és eltűnik az épületből az idő. Nem kérdés, hogy melyik volt a Sínház esetében a helyes út. Másutt sem kellene kérdés legyen. Nem mindegy, mennyire marad élő az a tudás, amely a régi épületek szakszerű felújításával tartható csak életben, hogy amikor a műemlékekre kerül a sor, kockázatmentesen és értő módon használni tudjuk.

—Mint minden restaurálás, ez is millió kérdést vet fel. Például el kell-e bontani a tetőtér beépítésekor a tetőn megjelent ablakokat? Kell-e ragaszkodni a tetőfödés ma már csak bontásból pótolható angolpalájához, vagy simán lehet alkalmazni annak mai alteregóját, a múgyanta palát? Hithűen kell-e visszaállítani a vámház részen a homlokzat síkjában eredetileg a jelenleginél jóval mélyebb beugrást, vagy elég csak jelezni azt? Ki kell-e pótolni a kőoszlopokon a nyílászárók bevéssének nyomát, vagy pont megőrizve mesélnek az épület történetéről? Vagy egyáltalán történelmi állapot-e a félkör alaprajzú tornác hőtechnikai szempontból praktikus, de amúgy a formát széttördelő beüvegezése? Ezek költői kérdéseknek is tűnhetnek, de látnunk kell: ha nincs egy koherens csapásirány a tervező részéről, akkor a részletekben elveszve gyenge

06

eredményt hoz bármely kíméletességre törekvő, legjobb szándékú beavatkozás.

—A bejárando utat az épület javasolt funkciója, illetve a fenntarthatóság szempontjából szükséges bővítés igénye jelölte ki. Szabó Levente egy interjúban mondta, hogy az építészet három szóban összefoglalva: mindig ugyanazt másképpen. [1] A Normafa Síház bővítésének legnagyobb erőssége a gondolatossága: az egykori épületet annak mai megfelelőjére (egy hüttére) tett világos utalással bővíti, úgy, hogy a régi és új külön-külön is értelmezhető. A továbbiakban nem téma a régi épület felújítása, inkább az újnak a régivel való viszonya. És ami ennél is fontosabb: a bővítésnek a tájjal való viszonya.

—A meglévő épület bármilyen minerális toldása a régi (sízó)világ utolsó budapesti tanújának jelentőségét csökkentette volna. Mint ahogy a közvetlen bővítés is. Így célszerű az átlátszó, üvegezett nyagtágként működő folyosó, amely az egymástól eltávolított régi és az új részt összeköti, keveset takarva a régi épület homlokzatából.

04

05

11

—Jó megoldás az új rész hütte [2]* esetében már-már kötelező, minimalista, teljesen fából történt megfogalmazása. Így az öregedő, szürkülő fahomlokzatok egyre jobban bele fognak simulni a környezetbe – vagyis a toldás van is, meg nincs is, mint népmeséink „jöjjön is, meg ne is”, „legyen is, meg ne is”, „hozzon is, meg ne is” fordulata... Efemer voltából adódóan a fából készült rész nem konkurál a régi, falazott épülettel. Mindezt úgy teszi, hogy egyértelmű megjelenésével világosan utal az eredeti épület síház funkciójának mai keretek közötti továbbgondolására, így erősítve azt. Szintén jó, hogy nem látszik a „toldás” fődése, amit reflexből lemezzel oldana meg az ember. Csak a lemez keményebb, mint az angolpala vagy utódja, felfele húzná, erősítené az új épületet, gyengítve a régét. A zsindeley nem teszi ezt, visszahelyezi az épületet az erdei tájba. Bár váratlan húzással, a tető elvárt regiszterére felmagasított homlokzati zónában jelenik meg. A zsindeley ugyanakkor felszínen tart egy hagyományos, Erdélyben kiveszőfélben lévő, a restaurálás szempontjából fontos mesterséget: a zsindeley-pattintást. (Így a tradinnovációt [3]** segíti, melynek

06

08

07

07

- 06 A pavilonépület íves zsindeburkolatának részlete
 07 Légi fotó a meglévő és az új épületrészről, valamint az általuk közrezárt udvarról

lényege, hogy a kortárs építészetben alkalmaz hagyományos mesterségeket, így közvetve segíti a restaurálást.) [4]

—A régi és az új rész udvarként is felfogható nyári teraszt fog közre. Utóbbi erre nyitó oldala íves üvegfelület, ez szintén a régi épület fontosságát hangsúlyozza, mintegy félreállva az arra irányuló tekintet útjából. Ha itt a bővítésnek sarka lenne, fájna. Ha nem üvegből lenne, erős gesztus lenne – hogy posztmodern vagy high-tech, arról vitát lehetne nyitni. Visszatérve az épületnek eme „sarkára”: az erős íves formát a teraszon ülő szintjén átlátszó üveg, illetve nyáron az elhúzható fal gyakorlatilag semlegesíti, magasabban pedig erős részletek tompítják, követve azt az elvet, hogy ha erős formát akarunk, akkor alkalmazzunk lágy, gyenge részleteket, illetve ha lágy formát szeretnénk, akkor alkalmazzunk erős részleteket. A hűtte esetében az erős részleteket a homlokzat felső részén katonás fegyelemmel, karteziánus rendben felsorakoztatott zsindeburkolat jelenti, mely harsányságával képes elterelni a figyelmet a formáról. Csak az éles saroknál kell megfigyelni a két homlokzat

09

zsindeyeinek találkozását: hasít ez a sarok, az íves felület kontrasztjaként.

—Szintén erős részlet a kültéri járőfelületként kockakő helyett alkalmazott fakocka. Török időkben lehetett ilyen utoljára Budán, csak lazábban kezelve. [5]** Érdekes kettősség van jelen itt is: önmagában a fa gyenge, sérülékeny anyag. Szigorú rendben felsorakoztatva ismétli azt, amit a zsindele esetében látunk: lágyítja a mellette lévő épületet. Gondoskodást, törődést igényel, és gyorsan vissza fog öregedni a természetbe.

—Körbejárva az épületet, a kíváncsiság tereli befele az embert, milyen ez az új rész belülről. A régi épület felől folyosón lehet eljutni az új vendégfogadó részbe. Ez a folyosó közlekedőnek túl széles, vendéglátóhelynek (asztalok letevésére, még a párizsi kis, parányi kétszemélyesek sem férnének ide) túl keskeny, és a vége sem határozott megfogalmazású, tekintet mindenen megfogó, hangsúlyos perspektívázáró elem. Így együtt ez az egész egy picit elbizonytalanít – de ez teszi lehetővé, hogy jobban érvényesüljön az épületet körülölelő táj és az „udvar”. Aztán egyszer

10

08

Viszonylag kis mérete ellenére a helyi védettségű, történeti épület rekonstrukciós bővítése kivitelezői szempontból számos kihívással járt, melyek közül említést érdemel a természetvédelmi előírások betartása, a kivitelezési munkák összetettsége, a budapesti viszonylatban gyakran szélsőséges időjárási körülmények, a korszerű és tradicionális építés-szerelési technológiák együttes alkalmazása, valamint a műemléki szempontok figyelembevétele. Ezekkel kapcsolatban nagy segítséget jelentett az építész tervezők példátlanul konstruktív hozzáállása és háttértámogatása. | Tóth Gábor, a generálkivitelező Archibona Kft. felelős műszaki és projektvezetője

csak kinyílik a folyosóból – nem a végén – az új vendéglátó tér, a folyosóhoz képest jóval magasabb belső térrel nagyvonalúságot sugallva. A racionalitásnak ellentmondva a tetőt tartó rácsostartók átlósan vannak kialakítva az épület oldalaihoz képest: a nagyobb fesztáv nagyobb erőfeszítés, így hamar sutba doható, ha a költséghatékonyság oldaláról nézzük. És nyomasztó is lehetne a nagyobb, magasabb, vaskosabb gerenda. Az utóbbi problémának elegánsan húzzák ki a tervezők a méregfogát: nem nyomásra, hanem húzásra dolgoztatják a rácsostartót, így merevítésnek vékony fémelemek vannak beépítve, könnyűvé, lebegővé téve a szerkezetet. Az átlóra is van magyarázat: a folyosóról belépve, bármelyik oldallal párhuzamos kiosztásban elhelyezett szerkezeti elemek szeletelnék a teret, felaprózva azt. Így az átlók között

09

14

nagyvonalúan folyik tovább a tér. A kérdés, hogy pontosan hová? Itt ismét a végpont a kérdés: jelen esetben a bárpult. Télen értelem szerűen rossz helyen van, máshová is lehetne tenni – ez az érzés jön elő első ránézésre –, hiszen a folyosóról belépve kitakarja a tájat... Aztán két lépéssel bennebb, egy asztal mellé leülve elpárolog ez az érzés. És rögtön jön a (replika) gondolat: ha a falat elhúzzák, és az udvart is ki kell szolgálni, akkor pont jó helyen van az a pult.

12

13

—És ott vagyunk, ahol a part szakad: milyen is a jó építészet? A korábban leírtak tükrében olyan, mint ez a számomra egyre kedvesebb és szerethetőbb felújítás és bővítés. És erről lehet vitatkozni. Mert azt hiszem, a mai kortárs magyar építészet egyik legnagyobb problémája, hogy kimaradnak belőle a viták.

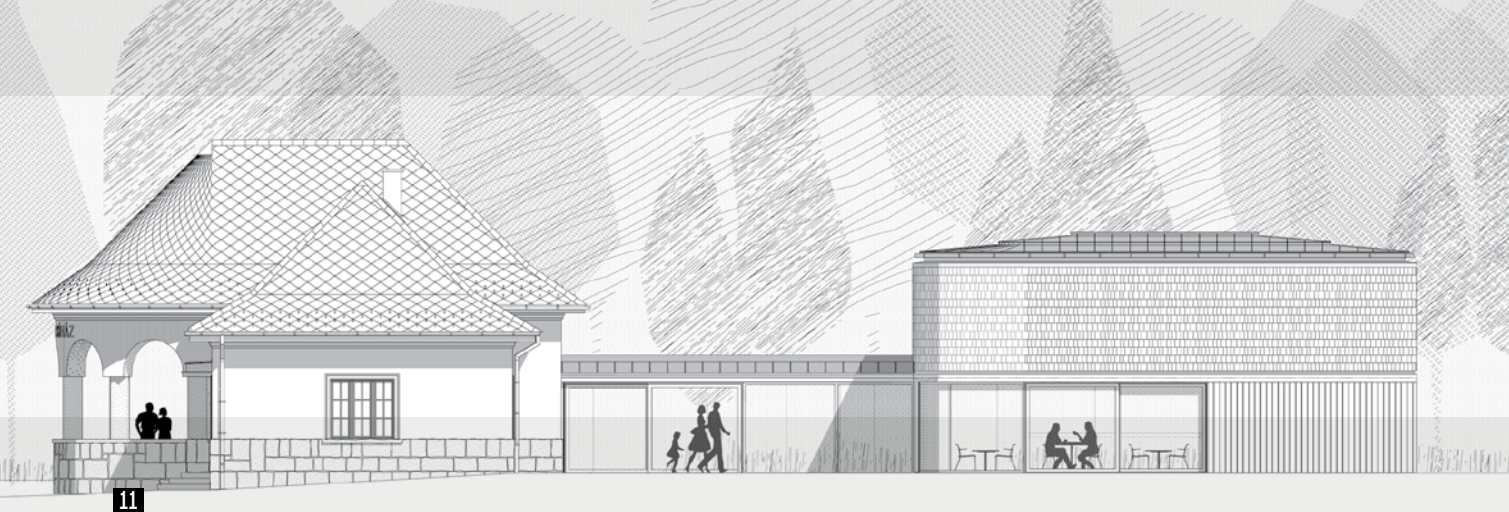

08 A pavilonépület,
a nyaktag-folyosó és
annak folytatásaként
a régire rásimuló
kiszolgálószárny

09 A pavilonépület
nagy belmagasságú
újrértelmezett
„padlásteret”

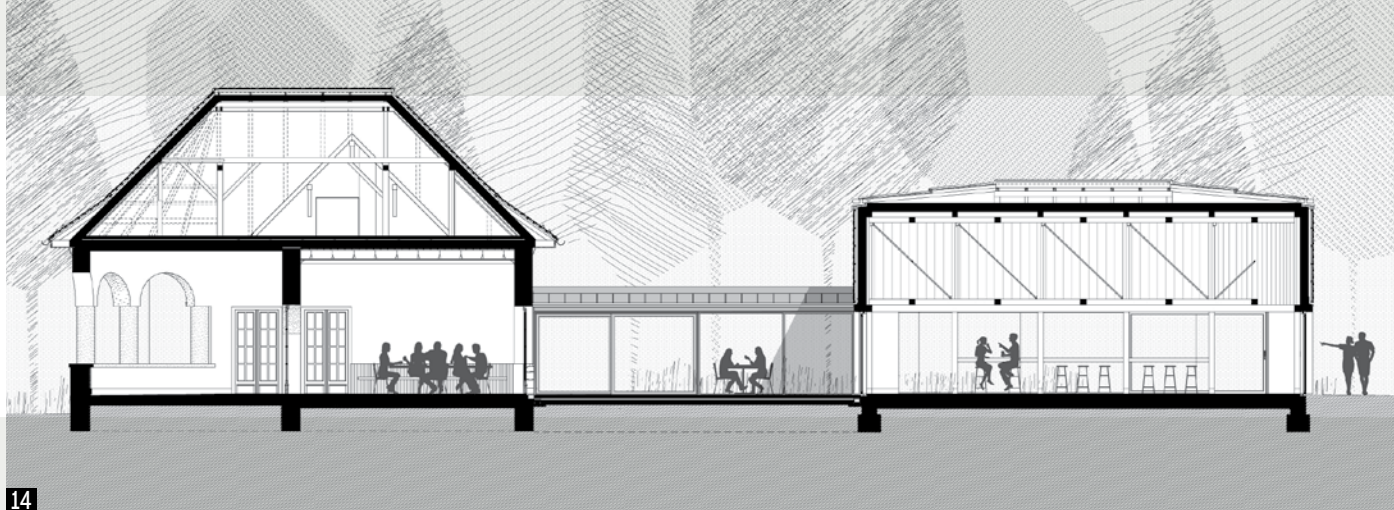
10 A nyaktag-
folyosó, balra
a pavilonépülettel

Találkozunk a Normafa Sínháznál! - hangzott el számtalanszor évtizedek alatt, amikor kisgyerekként szüleimmel kirándultunk és a család szétszóródott a Nagy-Normától az Anna-rétig. Itt találkoztunk Vittek Lajos bácsival, amikor síelni tanított, vagy a TF-es csapat a tájékozódási futásból csapzottan visszatért. A Gázművek Sízszakosztálya hétfévi edzéseinek is találkozóhelye volt, de amikor az osztrák síiskolai felvételimre készültem, akkor is a Sínház tövében gyakoroltam. Be-betértünk ide, a feleségemet is a Sínházba hívtam meg először vacsorázni. Osztrák síoktató barátainak is elsőként ezt mutattam meg a környékből, és el voltak ragadtatva. Megkerülhetetlen objektuma a Normafának. És milyen gyönyörűen megújították... A Normafa rehabilitációjával minden turisztikai régióval - külföldön és belföldön - felvesszük a versenyt. Köszönjük! | Vincze P. Márton osztrák államilag vizsgázott síoktató

14

15

- 11 A délkeleti homlokzat rajza
- 12 A meglévő és az új épületrészek részlete a közrezárt udvarral
- 13 Makettfotó
- 14 Hosszmetszet a nyitott teraszon, a régi épület fogyasztóterén, az udvaron és a pavilonépületen keresztül
- 15 A főbejárat a két épületrészt összefogó tengellyel

Különösképp vonzódok kiskorom óta a hegyekhez, szülővárosom legnagyobb hegye pedig a Normafa, ahol gyerekkorom sok havas emlékét szereztem. Itt tanultam meg síelni, és később sokat jártunk snowboardozni is a baráti társasággal. Amikor a társaimmal a Normafa Síház pályázatát megláttuk, magától értetődő volt, hogy szeretnénk részt venni rajta. Helyi lakosként és a vendéglátás szerelmeseként nem volt kérdés, hogy a Normafa Síházban egy családi, modern vendéglátóhelyet képzelünk el, amely ötvözi a hagyományokat és a mai igényeket. Büszke vagyok, hogy részese lehetek ennek a fejlesztésnek, és tovább színesedik a Normafa! | Csókay Bence üzemeltető

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Sütöri, Laura (ed): „10+1 - Szabó Levente DLA”, *Építészfórum*, 2021-06-21 hozzáférhető: <<https://epiteszforum.hu/101--szabo-levente-dla>> [utolsó belépés: 2024-01-16].
- [2] Pazár, Béla: „Seven words”, *Építés-Építésztudomány*, Vol 39, No 3-4 (2011), pp 187-195.
- [3] Köllő, Miklós: „Metamorphosis Terrae Siculorum / A székey települések morfológiája és konstruktív típusai”, [doktori disszertáció, kézirat], p 37.
- [4] Sütöri, Laura (ed): „10+1 - Köllő Miklós”, *Építészfórum*, 2022-09-22, hozzáférhető: <<https://epiteszforum.hu/101--kollo-miklos>> [utolsó belépés: 2024-01-16].
- [5] Stefan, I M: *De la Podul Mogoșoaiei la Calea Victoriei*, Facla, Bukarest, 1977, p 3, hozzáférhető: <https://asociatiadadece.ro/urcari/2021/11/03_de_la_podul_mogosoaii.pdf> [utolsó belépés: 2024-01-16].

* Eredeti német jelentése kunyhó, menedékház, illetve kohó, mai magyar vonatkozásban melegedő a sípálya mellett, ahol forró italt szolgálnak fel.

** A szerző szerint a hagyomány és az innováció szavak összekapcsolásával kitalált új fogalom az építészet esetében a hagyományos anyagok és technikák kombinációja a low-tech, vagy inkább a köztes technológiákkal.

*** Törökkori megoldás, szerte a török birodalomban alkalmazták. Például a törökkori Bukarest főutcája Podul Mogoșoaiei néven ismert, Mogoșoaia hidjaként fordítanak ma legtöbbször, valójában a fával padolt utat jelentette.

GENERÁLTERVEZŐ: Hetedik Műterem Kft. | ÉPÍTÉSZ TÁRSZERVEZŐ: Studio Konstella Kft. | ÉPÍTÉSZ TERVEZŐK, MUNKATÁRSÁK: Gyulovics István DLA, Alkér Katalin DLA, Tóth Szilvia | MEGRENDELŐ: Budapest XII. ker. Hegyvidéki Önkormányzat | BELSŐÉPÍTÉSZETI TERVEZÉS: Hetedik Műterem Kft., Studio Konstella Kft. és Mtenga Bianca, Bagota Réka | TARTÓSZERKEZETI TERVEZŐK: Dr. Hegyi Dezső, Dr. Ther Tamás | ÉPÜLETSZERKEZETI TERVEZŐK: Schreiber Gábor, Lengyel Dávid, Sípeki Dániel (S-4 Mérnökiroda Kft.) | ÉPÜLETGÉPÉSZETI TERVEZŐK: Cser Ildikó, Vajda Zoltán (Cser & Cser Mérnöki Iroda Bt.) | ÉPÜLETVILLAMOSSÁGI TERVEZŐK: Sági József (Orfireusz Kft.) | VILLÁMVÉDELMI TERVEZŐ: Messerer László (Messvill Kft.) | VILÁGÍTÁSTERVEZŐ: Haász Ferenc, Reinisch Orsolya (Made by Light Zrt.) | AKUSZTIKA: Józsa Gusztáv, Sebő Imre (Józsa és Társai 2000 Kft.) | TŰZVÉDELME: Pukánszky Gabriella (Nokesy Design Kft.) | TÁJÉPÍTÉSZETI TERVEZŐK: Billing Tamás, Bancsy Réka, Szalay-Szakály Zsuzsanna, Vidacs Borbála (PLAN-T Field Design Kft.) | ÉPÜLETFELIRAT: Polgárdi Ákos | MAKETT: Kustra Vencel, Weisz Máttyás | GENERÁLKIVITELEZŐ: Archibona Kft. | LÉGI FOTÓ: Vízit Stúdió

Author: Meyer, Ulf
Affiliation: freelance
Title: A SIGN OF THE TIMES
Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 18-23,
<https://doi.org/10.33268/Met.2024.1.2>

Received: 14 January 2023

Accepted: 22 January 2024

Published: 26 February 2024

OLD AND NEW VALUES IN CONTEMPORARY ARCHITECTURE - THROUGH SOME EXAMPLES

How values old and new are expressed in contemporary architecture can be examined using examples which declare the end of the "starchitecture" age and the beginning of "value-based architecture". This new architecture attempts to shape the built environment by considering user values, curiously often developed by large corporations, as flagship projects: The Spheres in Seattle, Booking HQ in Amsterdam and CapitaSpring in Singapore are discussed as examples of this new approach.

01

AZ IDŐK JELE

RÉGI ÉS ÚJ ÉRTÉKEK A KORTÁRS ÉPÍTÉSZETBEN - NÉHÁNY PÉLDÁN KERESZTÜL

— Azt mondják, hogy „szükségünk van az értékekre annak ellenére, hogy azok nem léteznek”. [1] Az építészet végét hirdették meg, és ezzel együtt az építészet új erkölcsi, sőt politikai felfogását. Mert amit az emberek értékelnek, vagy ami fontos számukra, az tükröződhet az építészetben és az épített környezetben. Ha a tervezők fontosnak tartják az emberek, kultúrák és helyek közötti kapcsolatokat, akkor ez a tudatosság kifejeződhet. De vannak ennek korlátai. Egyes időszakokban a szórakoztatás és a gazdasági érdek áll az előtérben – de ha keményebb idők jönnek,

ez banálisnak vagy akár közönségesnek is tűnhet. Ilyenkor az inga a komoly, tartós és megfontolt építészet felé lendül. Az „értékalapú építészet” az emberek cselekedeteit, gondolatait, hangulatát és érzéseit pozitív módon kívánja befolyásolni. Az építészeknek „aktivistának” kell lenniük? Vagy van határa annak, amit tehetnek és tenniük kell? Milyen szókincs a legmegfelelőbb az értékek kommunikációjára? A legkézenfekvőbb kiindulópont az, hogy „it is the economy, stupid!” („A lényeg a gazdaság, hülye!”). [2]

01 Az Amazon Gömbök
Seattle-ben, belül
trópusi éghajlattal
(építész: NBBJ, Site
Workshop, fotó:
Wikimedia Commons
- SounderBruce)

*Az „értékalapú építészet”
az emberek cselekedeteit,
gondolatait, hangulatát
és érzéseit
pozitív módon kívánja
befolyásolni*

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
NBBJ, UN Studio, BIG

ILLUSZTRÁCIÓ | ILLUSTRATION
OBE, Finbarr Fallon, Wikimedia

SZERZŐ | AUTHOT
Ulf Meyer

—Az „új munkakörnyezet” érdekes színtere az értékalapú tervezésnek – vagy hiányának. Nem lehet a kortárs irodaépítészetéről beszélni anélkül, hogy a nagy technológiai vállalatokról szólnánk, és arról, hogyan működnek a városokban és azokon kívül. Érdekes példa erre a seattle-i Spheres (Gömbök), az Amazon, a világ legnagyobb elektronikus kereskedő cégének központja: Az Amazon foglalja el Seattle belvárosi irodaterületeinek egyötödét. Észak-Amerikában egyetlen más belvárost sem ural ennyire egyetlen vállalkozás. Az NBBJ által tervezett fekete magasházai

átlagosak, de a Gömbök igazi látványosságok. [3] A három, egymásba nyíló üveggömb társalgóként szolgál. A paradicsom a cég nevének térbeli megvalósítása. Az Amazonas vidékéhez hasonlóan 22 °C a helyiség hőmérséklete, 60 százalékos páratartalom mellett 25 000 növényt, köztük húsevő fajokat tartalmaz az „élő fal”. A biofilikus építészet nem tudja elrejteni a „paradicsom” mesterséges voltát. A nyugati parton nyilvánvaló az internetes cégek befolyása a városi térre: nemcsak a virtuális teret monopolizálják, hanem a várost is alakítják. [4]

01

02

03

- 02 A Booking.com székházának átriuma Antwerpenben: vonzó anyagok, komfort, zöld növények (építés: UN Studio, fotó: OBE)
- 03 A székház külső képe: minőséggel nyugtatni a polgárokat

BOOKING.COM SZÉKHÁZ, AMSZTERDAM

—Az UN Studio a Booking.com amszterdami székházát a munkavállalók számára – és a polgárok és bérlők számára – tervezte. Bár egy épület önmagában nem lehet „egészséges”, elősegítheti az egészséget és a jólétet – vagy akadályozhatja, ahogy azt a „beteg épület szindróma” kifejezés is sugallja. Az egészséges munkakörnyezetre való törekvés nem csak egy szép gesztus; amennyiben csökkenti a betegszabadságok számát, az valós gazdasági előnnyel is jár. A Ben van Berkel által tervezett Booking.com központ jól mutatja az ilyen megközelítés előnyeit – és korlátait. A „félrepülőtér, félig üdülőszálló” közel van a vasúthoz, metróhoz, villamoshoz, buszhoz és komphoz, és 2500 kerékpártárolót kínál – ahogy az Hollandiában elvárható. Az épület tartalmaz egy lakószárnyat is, ide illő lakásokkal. Az, hogy egy vállalati központ vegyes használatú épület legyen, okos követelmény volt a város részéről a holt irodanegyed kialakulásának megelőzése érdekében. Belül buja zöld növényzet van a teraszokon és a falakon. Bár ami zöldnek tűnik, nem feltétlenül kell, hogy ökológiai értelemben zöld legyen; a növényzet segít árnyékos, vizuálisan vonzó légkört teremteni, és természetes módon szűri a levegőt, és elnyeli a zajokat. A tágas átriumot egy jól megtervezett, tölgyfával burkolt híd szeli át. Az átriumra néző üvegfalak szöveget zárnak be egymással; a párhuzamos falak kerülése akusztikai szempontból előnyös, és segít elrejteni az épület valódi méretét. A technológiai vállalatok azokat az elkényeztetett digitális bennszülötteket akarják vonzani és megtartani, akik jobb munka-magánélet egyensúlyra törekszenek. A munkahelyi masszázsok, az ingyenes csokiszeletek és pizzák mellett a pingpongasztaloktól és a kényelmes

02

kanapéktól egyes modern irodák társalgóknak (jobb esetben) vagy bútorraktáraknak (rosszabb esetben) tűnnek. A Booking.com ennél egyszerűbben kényeztetni alkalmazottait, akik az épület különböző részein található menő „kantinok” közül választhatnak. Az UN Studio ezt az épületet a polgárok és a bérlők számára éppúgy tervezte, mint a dolgozók számára. Jó légkör, ökológiai vízkezelés, bőséges napfény a nagy traktusmélység ellenére, könnyű tájékozódás, hőkomfort, jó akusztika és vonzó anyagok. A beltéri környezet legalább olyan fontos a mentális, fizikai és szociális egészség szempontjából, mint a külső környezet. Otthon a munkavállalók számára. Tíz alkalmazottra négy íróasztal jut, de az emberek mégis tudják, hogy szükség esetén melyik „otthonbázisra” mennek íróasztalt keresni. A Booking.com szellemében a pihenőhelyek úti célok, amelyek mikronyarálásra invitálják a munkatársakat. Az utazási iparágat a CO₂-kibocsátás miatt fokozottan figyelik, és az olyan helyek, mint Amsterdam, szenvednek a túl sok turistától. Az „Amsterdammak van választása” petíció hatására a városi tanács meghatározta az évi maximális látogatószámot. A Booking.com új székháza megpróbálja megnyugtatni a kritikusokat – építészeti minőségével, valamint a polgárok, bérlők és dolgozók vegyes használatával – Amsterdam szívében.

08

04

CAPITASPRING, SZINGAPÚR

—A munkavállalók jólétéhez vezető másik út az építészet és a táj szimbiózisának új kísérlete, amelyet a szuperzöld építészet [2] olyan projekteken szemléltet, mint a Bjarke Ingels Group által tervezett, 280 méter magas zöld oázis, a CapitaSpring. A szingapúri úttörő törekvés egy új típusú irodatornyot tenyésztett ki, amely szó szerint és átvitt értelemben is zöld, kívül és belül. A porózus torony sky gardent és tetőkertet is magában foglal. A függőleges lamellák szétnyílnak, hogy a homlokzaton áttörő zöld foltok feltáruljanak. A tervezés a kortárs és a trópusi elemeket ötvözi, kertet teremtve a városban. Az épület igazolja, hogy a város és a vidék, a kultúrtáj és a természet egymás mellett létezhet, és a városi táj korlátlanul terjeszkedhet a függőleges dimenzióban. Az épületekben és az épületeken lévő növényzetet gondozni kell. Ráadásul a víz és a talaj által a tornyok tetejére rakott súlynak gazdasági és ökológiai ára van. A szerkezeteknek merevbbnek és nagyobbaknak kell lenniük, és a liftek által megtett távolságok megnőnek, ami többletenergia igényel. A CapitaSpring teljesíti a vegyes

04

felhasználás célját a „rövid távolságok városában”. Az első nyolc emeleten lakások, a felső 29 emeleten pedig irodák találhatók, a tetején és a „csípőben” pedig közösségi terek. Ennek a felhőkarcoló közepén lévő kertnek a léptéke a világon egyedülálló, egy függőleges trópusi városiasodás. 80 000 növényt ültettek, amelyekre a homlokzaton keresztül ráláthatunk. A csípőnél nagy, buja kert helyezkedik el a fenti irodák és az alatta lévő lakórész között. A kanyargó kerti utak többször is megkerülik a központi magot, menedéket nyújtva a Szingapúr időjárásában egyaránt gyakori nap-sütés és eső elől. Ebédidőben csak a bérlők barangozhatnak a 35 méter magas szabadterti kertekben, de délelőtt és délután két nyilvános lift bárkit felrepít a sky gardenekbe, ahol egy spirális sétány fonja össze az építészetet a trópusi növényzettel. Az épület minden részén megtalálható nyilvános terek kihasználják a technológia nyújtotta kényelmet és a természeti elemekkel való integrációt. A tetőkertben egy farm működik, amely 150féle gyümölcsöt, zöldséget és fűszernövényt termeszt, hogy a házon belüli éttermeket friss zöldekkel lássa el.

05

05

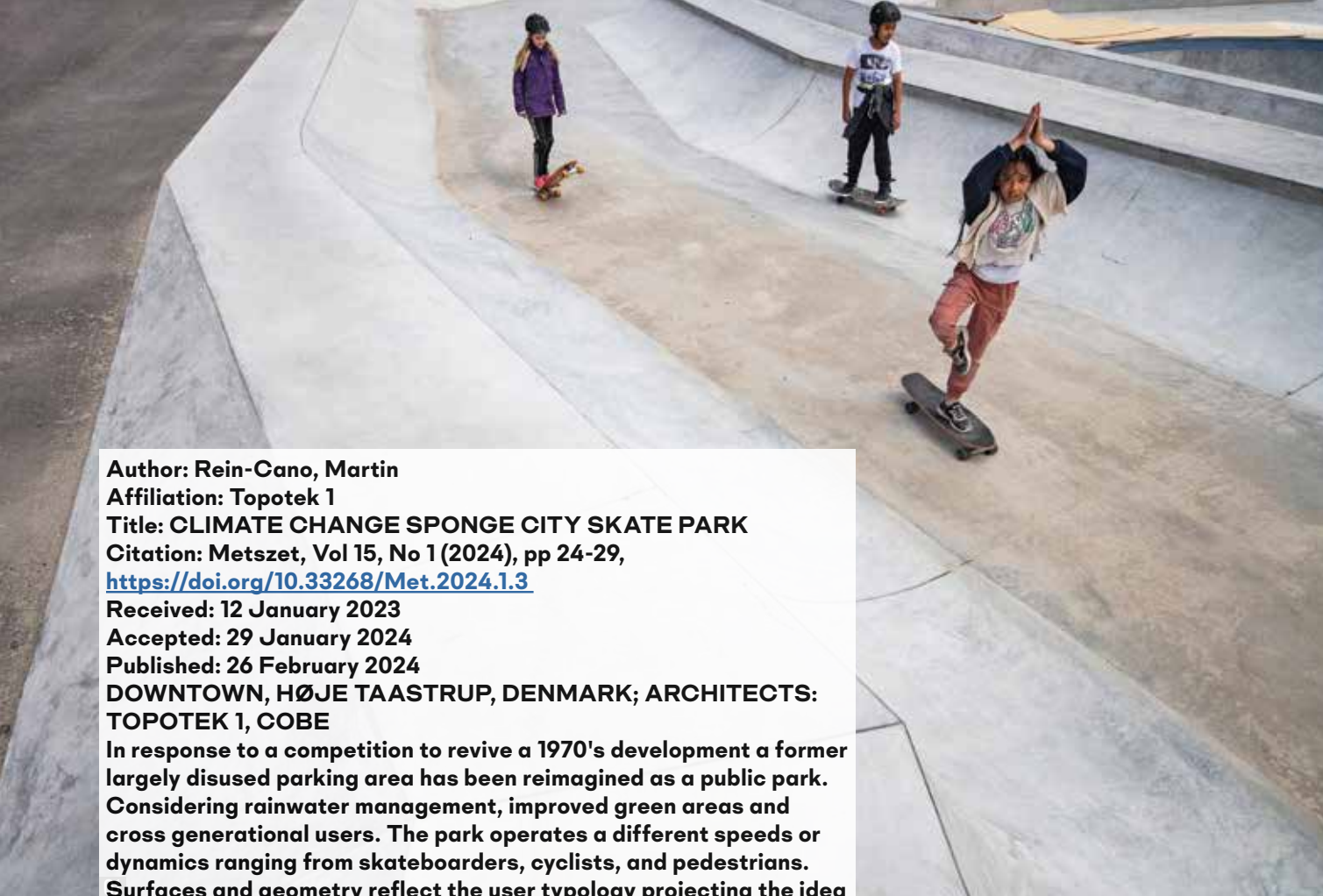

- 04 A CapitaSpring iroda- és lakóház, a zöld kertcskéknél széthúzódnak a homlokzat (építész: CRA-Carlo Ratti Associati és BIG-Bjarke Ingels Group, fotó: Finbarr Fallon)
- 05 Zöld közösségi terek több szinten

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Sommer, Andreas Urs: *Werte Warum man sie braucht, obwohl es sie nicht gibt*, Verlag Metzler, Stuttgart 2016,
- [2] Agiesta, Jennifer: „Approval Highs and Lows”, *The Washington Post*, 2007-07-24.
- [3] Ingenhoven, Christoph: „Aus Architektensicht”, *Praxishandbuch Green Building*, de Gruyter, Berlin, 2018, p 596.
- [4] Meyer, Ulf: „Sphären der Stadteroberung”, *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, 2022-06-10.

Author: Rein-Cano, Martin
Affiliation: Topotek 1
Title: CLIMATE CHANGE SPONGE CITY SKATE PARK
Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 24-29,
<https://doi.org/10.33268/Met.2024.1.3>

Received: 12 January 2023

Accepted: 29 January 2024

Published: 26 February 2024

DOWNTOWN, HØJE TAASTRUP, DENMARK; ARCHITECTS:
TOPOTEK 1, COBE

In response to a competition to revive a 1970's development a former largely disused parking area has been reimagined as a public park. Considering rainwater management, improved green areas and cross generational users. The park operates a different speeds or dynamics ranging from skateboarders, cyclists, and pedestrians. Surfaces and geometry reflect the user typology projecting the idea of a bicycle user future which is being consider for other projects in the region. This type of project aims to improve urban spatial coding, parallel user groups and environmental impact.

KLÍMAVÁLTOZÁS SZIVACSVÁROS GÖRDESZKAPARK

REVITALIZÁCIÓ | HØJE TAASTRUP BELVÁROSA, DÁNIA

Egy olyan korszakban, amelyet a változás és a bizonytalanság, a fluktuáló körülmények és az éghajlatváltozás jelentette folyamatos kihívások határoznak meg, a városoknak alkalmazkodniuk kell ezekhez a változásokhoz, hogy javítsák és fenntartsák a városi élet minőségét. A fenntartható, egészséges és biztonságos életterekre összpontosító, élhető városok biztosítása a jövőre nézve holisztikus városfejlesztést igényel. A fenntartható tervezés sokféle témát ölel fel, mint a térgazdálkodás, innovatív közlekedési koncepciók tervezése, vagy az ökológiai megfontolások, köztük a vízgazdálkodás.

01

- 01 A gördeszkázás összehozza a különböző háttérű gyerekeket - ez is a park célja
- 02 A szürke kockák együttese egyben műalkotás, átkelő, gördeszkás akadály

02

ÉPÍTÉS | ARCHITECT

Topotek 1, Cobe

FOTÓ | PHOTO

Hanns Joosten

SZERZŐ | AUTHOR

Martin Rein-Cano

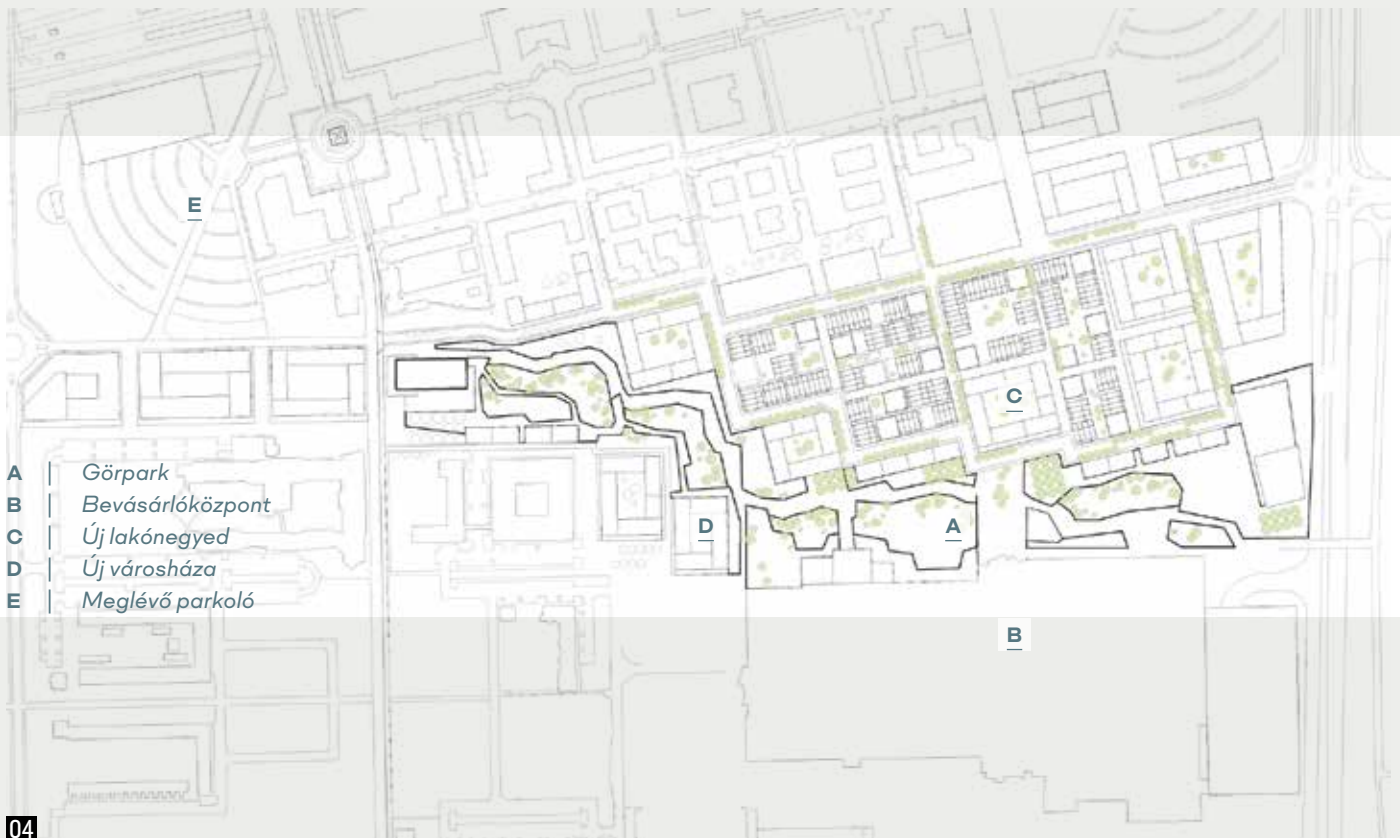
—A Koppenhága közelében fekvő Høje Taastrup városrész önkormányzata 2011-ben ötletpályázatot hirdetett egy nagyobb terület újjáépítésére, amely akkoriban több korábbi városfejlesztési intézkedés eredményeként szétföredezettnek tűnt. Formálisan a pályázat olyan városi beavatkozást kért, amelynek célja egy '70-es évekbeli, vonzerejét veszített, bevásárlóközpontot és a szomszédos parkolót is magában foglaló terület népszerűségének újjáélesztése volt. A projekt a nagyrészt üresen álló nagy parkoló élettel való megtöltéséből indult ki. A tervezés időszakában új lakó- és kereskedelmi funkciók építése kezdődött meg a területen. A térségben a lakások iránti kereslet olyan ütemben nőtt, hogy a tervezett többcélú épületek szinte mindegyikét lakássá építették át, ami által megnövekedett a lakossűrűség. A Høje Taastrup városi park tervezett revitalizációja a lakosok szociális igényeit kiszolgáló fontos térré vált.

—Miközben a projekt célja a terület újjáélesztése volt, a helyi éghajlati viszonyokat is figyelembe kellett venni. Az éghajlatváltozás frontvonalában Koppenhága egyre hevesebb esőzésekkel küzd. A régió számos területét elöntötte a víz a 2011 nyarán hirtelen lezúduló, különösen heves felhőszakadást követően. [1] Az árvízet követően a hidraulikai állapotfelmérés megállapította, hogy a jövőbeni szélsőséges időjárási viszonyok ellen nincs meg a szükséges védelem. A klímasemleges várossá alakulásban élen járó Koppenhága elfogadta a szivacs város koncepciót, [2] fenntartható infrastruktúrát tervezve az esővíz elnyelésére, kezelésére és hasznosítására. A koppenhágai stratégiai árvízi főterv pedig iránymutatásokat tartalmaz a várhatóan egyre gyakoribbá váló, özvívyszerű esőzések kezelésére vonatkozó terv meghatározására. Bármely beavatkozásnak ebben a régióban olyan kapacitásra is szüksége van, amely képes kezelni az elkövetkező évekbe előrejelzett heves esőzéseket.

—A Høje Taastrup belvárosa számára kialakított jövőkép tekintettel van a társadalmi, gazdasági és környezeti fenntarthatóság szempontjaira, figyelembe veszi a közterületek iránti igényt, miközben innovatív

03

04

- 03 A kerékpárút mentén leülők, sok mindenre használható placcok található
- 04 Helyszínrajz
- 05 Hátterben az új lakótömbök

05

megoldásokat talál a régió éghajlati kihívásaira. Az átfogó törekvés holisztikus megközelítést alkalmaz. Kiterjedt városi parkot hoz létre, amely egybefonja a széttagolt területet, miközben dinamikus tevékenységgel és kulturális élettel tölti meg a várost. Az emberek közötti kommunikációban létfontosságú szerepet játszó közterületek használatának módja jelentősen megváltozott az elmúlt évtizedekben. A megnövekedett társadalmi mozgás és a növekvő városi népesség miatt a különböző korú, hátterű és kultúrájú csoportok közötti találkozások lehetővé tétele kulcsfontosságúvá vált a harmonikus együttélés biztosítása érdekében.

A VÁROS ÚJJÁÉLESZTÉSE A RÉSZEIT ÖSSZEKÖTŐ ZÖLD FOLYOSÓVAL

—A Høje Taastrup belvárosában zajló városi átalakítás középpontja a városi park: a zöldterületi tervezés az egész városrészen végigfutó, a vasútállomástól a kereskedelmi központig egy kilométer hosszan átívelő közterületi gerincet hoz létre. Így összefűzi a különböző városrészeket, ezáltal egységesebb várost hoz létre. Emellett membránként működik a régi és az új struktúrák között, kölcsönhatást teremtve az építészet, a zöldfelület, a közterület és az aktivitások között. A város meglévő, kertekből, udvarokból és köztérből álló zöldfelületi rendszerét kiegészítve hozza létre a központi zöld magot, amely erősíti a meglévő közterületek jelentőségét, és elmosza a park és a város közötti határokat.

—A park, amelyet a kerékpárosok és a gyalogosok áramlása alakít, azt a városi állapotot példázza, ahol a táj szerves szerepet játszik az emberek és a hely közötti kapcsolatok kialakításában. A területet támogató infrastruktúrával olyan útvonalat hoz létre az új városrészen keresztül, amely biztonságosnak, hívogatónak és élményekkel telinek tűnik, különböző dinamikus tevékenységeknek ad teret, és a nap minden szakában kulturális pezsgést hoz a területre. A keleti és nyugati végeken nagy köztérek vonzzák a látogatókat, ahol élvezhetik a zöldterületek nyújtotta kikapcsolódást, vagy részt vehetnek beltéri és kültéri tevékenységekben, beleértve a szervezett sportokat, kosárlabdapályákat, intenzív multifunkciós sportpályákat, kerékpárutakat, futópályákat, gördeszkás területeket és flexibilis játszótereket a különböző korú gyermekek számára.

—A játékos térhasználatnak köszönhetően különböző anyagok jelzik a különböző tevékenységeket a park útvonala mentén. A különböző szükségletekre reagáló egyedi topográfia és az érdekes háromdimenziós formák előre nem tervezett tevékenységekre is alkalmasak. A folyamatos aktivitási sáv helyenként nagyobb terekké tágul, más pontokon pedig lineárisabb konfigurációvá zsugorodik, elkülönítve egymástól a rekreáció egymással összeegyeztethetetlen formáit. Az épületek közötti résekben és az aktív sáv mentén kialakuló dinamikus áramlás szélén a park kialakítása lehetőséget biztosít a nyugodtabb tevékenységekre, a tanulásra és más lassabb tempójú használatra, például szabadtéri étkezésre vagy egy utcai kávézó teraszára való kiülésre.

04

02
05

03

„GÖRPARK” MINT GERINC

—Az új zöld városi park központi, térben meghatározó elemét egy lenyűgözően hosszú „görpark” (gördeszka- és görkorcsolyapark) alkotja, amely az egész parkon és az egész városrészen végigfutó elsődleges összekötő elemmé válik, és a rekreációs és mozgási célú terek széles skáláját fűzi fel. A park szíveként erősíti a városrész városi kultúráját és élénkségét.

—A hosszú, kanyargós gördeszkapark a Høje Taastrup infrastruktúrális mobilitási tengelyként szolgál. A kerékpározás fontos, ha nem a domináns közlekedési forma és a városi élet része Koppenhágában. A várost régóta a kerékpáros város mintapéldájának tekintik, hagyományosan kerékpárosbarát infrastruktúrával, amely elősegíti a közlekedéspolitikai klímabarát irányultságát, amelyet más országok is egyre inkább megismernek.

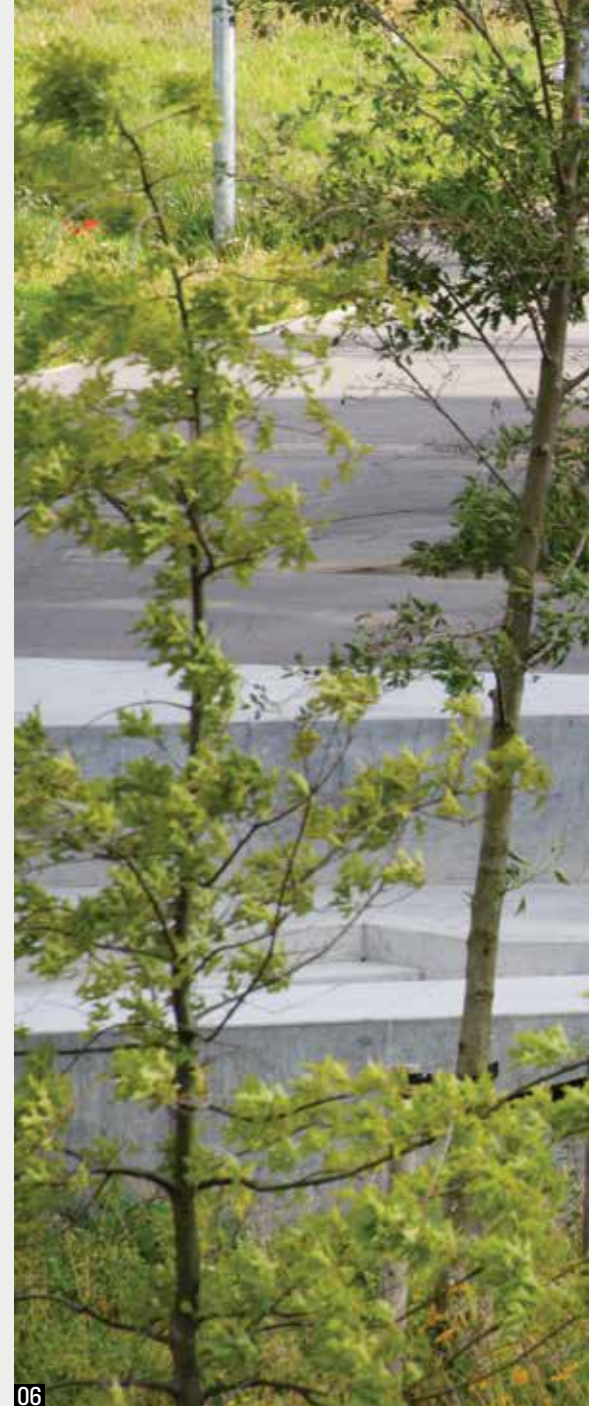
INNOVATÍV VÁLASZ AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁSRA

—A projektet különlegessé teszi az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás innovatív megközelítése, amely többszörös térbeli kódoláson alapul. A fő kihívás a várhatóan egyre hevesebb esőzések és a korlátozott nedvszívó képességű talaj kombinációja, így a koncepció középpontjába a vízgazdálkodás került. A világ leghosszabb görparkjának álcázott közterület az esővíz zseniális kezelésére is szolgál. A gördeszkaparkot gyakorlatilag fejlett vízgazdálkodási rendszerré alakították, átgondoltan elhelyezett medencékkel, árkokkal és víztározókkal, amelyek hatékonyan képesek nagy mennyiségű vizet visszatartani. A különböző medencékben összegyűjtött esővizet a park környező zöldterületeinek öntözésére használják. A felesleges vizet eső- és szennyvízcsövek hálózatán keresztül a parkban található nyitott esővízgyűjtő tóba vezetik. Ez a csőhálózat a gördeszkapark teljes, egy kilométeres szakaszán képes a 6500 köbméteres vízmennyiség kezelésére.

—E haszonelvű funkcióján túl a gördeszkapark a közösség környezeti kihívásokhoz való alkalmazkodóképességének szimbólumaként is megjelenik. A park látogatói többet tapasztalnak, mint egyszerű rekreációs teret. Egy fenntartható, az éghajlatra reagáló városi ökoszisztéma tanúivá válnak, amelynek középpontjában a környezettudatosság áll. Ez a vízközpontú megközelítés az innováció és a környezetvédelem harmonikus integrációját példázza.

A HOLISZTIKUS TERVEZÉS FENNTARTHATÓ LEHETŐSÉGEI

—A Høje Taastrupban megvalósított tervezési koncepció kortárs választ ad korunk sürgető és összetett kérdéseire. A városi közterületek iránti növekvő kereslet és a magasabb követelmények, valamint a városok korlátozott térbeli erőforrásai miatt az infrastruktúra additív helyett integratív tervezésének nemcsak értelme van, hanem egyre inkább szükségessé is válik. Høje Taastrup belvárosa példaként szolgál arra, hogy a többféle térkódolás képes egyedi helyi jellemzőkkel gazdagítani a városi szabad tereket. Az itt biztosított párhuzamos felhasználási módok megtanítják a felhasználókat arra, hogy együtt éljenek a változó időjárási és éghajlati viszonyokkal, és lépéseket tesznek a növekedés és az ökológiai felelősségvállalás egyensúlyának megteremtésére. Az urbanizáció és az éghajlatváltozás összetettségével küzdő világban a Downtown Høje Taastrup bemutatja a holisztikus, fenntartható várostervezés átalakító potenciálját.

06

A világ leghosszabb görparkjának álcázott közterület az esővíz zseniális kezelésére is szolgál

---

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Bülow Gregersen, Ida - Madsen, Henrik - Rosbjerg, Dan - Arnbjerg-Nielsen, Karsten: „Long term variations of extreme rainfall in Denmark and southern Sweden”, *Clim Dyn*, Vol 44, 3155-3169 (2015), DOI: <<https://doi.org/10.1007/s00382-014-2276-4>> [utolsó belépés: 2024-01-15].
- [2] Kongjian, Yu - Zheng, Ye - Dihua, Li - Tiewu, Duan: „On the Continuity of Urban Landscape Ecological Process and Pattern: Taking Zhongshan City as Case Study,” *Urban Planning*, Issue 4 (1998), pp 13-17.

TERVEZŐPARTNEREK: Glifberg-Lykke, Ramboll

Author: Nagayama, Yuko

Affiliation: Yuko Nagayama & Associates

Title: FOUNTAIN

Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 30-35,

<https://doi.org/10.33268/Met.2024.1.4>

Received: 09 January 2023

Accepted: 28 January 2024

Published: 26 February 2024

KABUKICHO TOWER, TOKYO, JAPAN; ARCHITECTS:
YUKO NAGAYAMA & ASSOCIATES

In the post war years, the Kabukicho district of Tokyo was redeveloped as an entertainment district. This tower draws inspiration from a fountain previously located on the same site. The building's upper glazed facade, decorated with ceramic-dot patterns represents the spray of the fountain. Below these, meticulously detailed ceramic-printed wave patterns adorn the glass surface, while arches drawn along the window perimeters using gradient shading express the motion of spouting water. The lower part of the façade is made of cast aluminum, its lace-like pattern also incorporating traditional Japanese waveform motifs to create a translucent exterior.

01

SZÖKŐKÚT

KABUKICHO TORONY | TOKIÓ

—A Tokió Kabukicho (Kabukicsó) kerületében, a Shinjuku (Sindzsuku) pályaudvar közelében található felhőkarcoló öt pincszinten, földszinten és 47 emeleten helyezkedik el, összesen mintegy 87 400 m² alapterületen. Ez Japán legnagyobb szórakoztatókomplexuma, az épületben mozi, színház, élő koncertterem és számos más funkció található. Az épület külső kialakításán és a belsőépítészeti részén dolgoztunk.

—Kabukicho a világ egyik legnyüzsgőbb éjszakai negyedének számít. A második világháborút követően a magánszektorban született meg a terv, hogy a város lakosait jobb kedvre hangolják egy olyan szórakoztatónegyed építésével, ahol az emberek jól érezhetik magukat és kikapcsolódhatnak. Ekkor egy kulturális kiállítás helyszínéül ezt a területet választották.

01 A Kabucsiko negyed az új toronyházzal

02 A szökőkutat idéző homlokzat az utcaképpen

ÉPÍTÉS | ARCHITECT

Kume Sekkei Co, Ltd. és Tokyu Architects & Engineers INC. Consortium

FOTÓ | PHOTO

Daici Ano

SZERZŐ | AUTHOR

Yuko Nagayama

A kiállítás után a területet szórakoztatónegyeddé alakították át, és megszületett Kabukicho – a magánszektor kezdeményezésének ritka példája Japán háború utáni újjáépítési terveiben. [1]

—Miután mérlegeltük, hogy milyen típusú felhőkarcoló lenne megfelelő Kabukicho történelmi háttérét figyelembe véve, úgy döntöttünk, hogy a tervnek nem a tekintélyt vagy a hatalmat kell kifejeznie, ahogyan az a hagyományos felhőkarcolóknál szokás. Mivel az épület előtti téren egykor szökőkút állt, úgy döntöttünk, hogy ezt az elemet beépítjük a tervbe, szimbolikus tisztelegésként Kabukicho lakóinak élettereje és energiája előtt.

01
01

03

A szökőkutak alakatlanok; az alulról jövő nyomás nélkül a szökőkút eltűnik. Ez az efemer, hullámzó forma a negyed új szimbólumává vált.

—Az épület felső homlokzata üvegből készült, a felületre nyomott kerámiapöttyök idézik a szökőkút permetét. Ezek alatt aprólékosan részletezett, kerámiából nyomtatott hullámminták díszítik az üvegfelületet, míg az ablakok peremén körben az íves minta a folyó víz mozgását fejezi ki a fokozatos árnyékolással. Akár közről, akár távolról nézzük, a dizájn a méretarányoknak megfelelően érzékelhető. A homlokzat alsó része öntött alumíniumból készült, amelynek csipkeszerű mintázata szintén a hagyományos japán hullámformák motívumait foglalja magában, hogy áttetsző külsőt hozzon létre.

—Mi terveztük az épület belsőépítészeti munkálatai közül az első emeleti folyosót, a bejáratot, a Bellustar Tokyo szálloda első emeleti társalgóját, valamint a hatodiktól a kilencedik emeletig tartó színház, a Theater Milano-Za előcsarnokát és bárját. A folyosó mennyezetét hullámokra emlékeztető rajzolattal terveztük, a társalgó ablakai pedig egy lánckerítésen átfolyó víz benyomását keltik. A színház előcsarnokának falai alumínium csódarabokból készültek; a dizájn itt is egy szökőkút képét idézi, olyan környezetet teremtve, amely a színházlátogatók számára menekülést biztosít a hétköznapokból. A belsőépítészetben különböző művészekkel együttműködésben készült alkotások is helyet kaptak; a társalgóban dísz tárgyak, a falakon festmények és fotók, valamint az előcsarnok padlóján elhelyezett eredeti művek keltik életre a teret.

—Reméljük, hogy Kabukicho új szimbóluma – amelynek éteri formája időnként mintha fantomszerűen feloldódna a felhőkben – biztosítja, hogy a városrész szelleme a jövőben is megmaradjon.

04

03

04

IRODALOM / REFERENCES

[1] Sasajima, Hideaki: „From red light district to art district: Creative city projects in Yokohama’s Kōgane-cho neighborhood”, *Cities*, Vol 33 (August 2013), pp 77–85, hozzáférhető: <<https://doi.org/10.1016/j.cities.2012.07.011>> [utolsó belépés: 2024-01-23].

[2] Kamihara, Shoji: „Realising Women’s Pavilion at Expo 2025 Osaka: A showcase of circular economy”, 2024-január-9, Arup, hozzáférhető: <<https://www.arup.com/news-and-events/womens-pavilion-at-expo-2025-osaka>> [utolsó belépés: 2024-01-30].

ÉPÍTÉSZ: Kume Sekkei Co, Ltd. és Tokyu Architects & Engineers INC. Consortium | HOMLOKZAT, BELSŐÉPÍTÉSZET (SZÁLLODA BEJÁRAT, SZÍNHÁZ FOYER): Yuko Nagayama & Associates | ÉPÍTETŐ: Tokyu Corporation és Tokyu Recreation Co. Ltd. | KIVITELEZŐ: Shimizu Corporation és Tokyu Construction Co. Ltd.

03 A szálloda bejárata
04 A magát nedvesnek mutató homlokzat

*Amelynek éteri
formája időnként
mintha fantomszerűen
feloldódna
a felhőkben*

NŐK PAVILONJA | EXPO 2025 OSAKA

A Nők pavilonja a legutóbbi, a dubaji világkiállítás két pavilonjával elindított fonalat veszi fel. Az egyik a 2022-ben Dubajban kiállított Japán pavilon. Miután hat hónapig állt az expón, a homlokzati szerkezetet, amelynek kialakítását a japán hagyományos kenderlevél geometriai mintái és az arabeszk egyaránt inspirálták, gondosan lebontották és Oszakába szállították.

A másik maga a Nők pavilonja, amelyet a Cartier és egy expócsapat a nők szerepvállalásának erősítése érdekében fejlesztett ki és épített meg. Dubajban debütált, mint az egyik különleges pavilon, melyet most tovább lehetett vinni a következő világkiállítási helyszínre, Oszakába.

Az Expo 2025 Osaka témája az ENSZ fenntartható fejlődési céljaihoz (Sustainable Development Goal, SDG) való hozzájárulás, amely tizenhét, 2030-ig elérendő célból áll. A Nők pavilonja az SDG-k közül kettőt kíván megvalósítani: a felelős fogyasztást és termelést, valamint a nemek közötti egyenlőséget.

A különböző kontextusok új kihívásokat teremtenek; a dubaji világkiállítás alkalmával az eredeti japán pavilon alapterülete egy egyenlő szárú háromszög volt egy trapéz alakú területen. Oszakában viszont a telek keskeny és egyenes. Körülbelül 10 000 alkatrészt kellett áthelyezni, hogy számos elemzést követően a szerkezeti elemek új palettáját tudjuk létrehozni. Az átalakított pavilonban vízjáték és egy háromszög alakú kert található, amelyet szülőföldünk és a japán préri ihletett. A központi udvar tetőablakkal és tetőkerttel hozzájárul a belső és a külső közötti határvonal elmosásához.

Bár a világjárvány miatt a dubaji expón nem volt lehetséges a japán látogatók részvétele, most rendkívüli lehetőséget kínál számunkra, hogy a Nők pavilonját Japán pavilonunk DNS-ével újra bemutassuk a japán közönségnek a covid utáni első expón.

ÉPÍTETŐ: Japán Külkereskedelmi Szervezet, Gazdasági, Kereskedelmi és Ipari Minisztérium, Belügyi és Kommunikációs Minisztérium, Oktatási, Kulturális, Sport, Tudományos és Technológiai Minisztérium, Mezőgazdasági, Erdészeti és Halászati Minisztérium, Földügyi, Infrastrukturális és Közlekedési Minisztérium | GENERÁLTERV, KURÁTOR: Dentsu Live | TERVFELÜGVELET: NTT Facilities | ÉPÍTÉSZ TERVEZŐ: Yuko Nagayama & Associates | SZERKEZET, GÉPÉSZET, HOMLOKZAT: Arup | NŐK PAVILONJA A CARTIERREL EGYÜTTMŰKÖDÉSBE | ÉPÍTÉSZEK: Yuko Nagayama & Associates és Arup

06

A PANASONIC CSOPORT PAVILONJA | EXPO 2025 OSAKA

Az 1970-es oszakai világkiállításon bemutatkozó Panasonic évtizedek óta vezető szerepet tölt be a japán háztartási gépek területén. A vállalat mottóját kölcsön véve - a mono (dolgok) körülöttes és az elméd egymás tükörképei - 55 évvel később a mostani Panasonic-pavilon a „NOMO NO KUNI”, a „NOMO földje” nevet kapta. A pavilon célközönsége az alfa generáció, a 21. században születettek, a jelenlegi tizenévesek.

A koncepció adott volt: Engedd szabadjára elmédet, testedet, önmagadat és a világot. A pavilon építészeti válasza a szabad forma, a bőrszerű (skin) érzékenység és a légmozgásra, szélre való reagálás (reszponzivitás). A szerkezet felépítéséhez három különböző méretű acélcsövet használnak, amelyek ∞ , azaz végtelen alakot formáznak, a test és a lélek keringését szimbolizálva. A „végtelen csövek” hússzoros függőleges egymásra helyezésével egy boltív jön létre. Négy ív sorolásával pedig a pavilon homlokzata. A pavilon szerkezeti hatékonyságához és általános esztétikájához számos, szélcsatornákkal végzett szerkezeti elemzés is hozzájárul. A végtelen ívekre feszített, szappanbuborékszerű membrán, egy organizószövet hoz finom mozgást az egész szerkezetbe, ahogy a szél átáramlik a homlokzaton.

A Nők pavilonjához képest, amelynek formája egyértelmű geometriát mutat, a Panasonic pavilon játékosságot és szabadságot sugall. A két pavilon témája súlyt és felelősséget jelent egy olyan építésziroda számára, amelyet egy nő és az alfa generáció gyermekeinek anyja vezet. Nagy öröm, hogy a látogatók mindkét pavilont megtapasztalhatják az Expo 2025 Osaka kiállításon.

ÉPÍTETŐ: Panasonic Holdings Corporation | ÉPÍTÉSZ: Obayashi Corporation, Yuko Nagayama & Associates

06

- 05 Nők pavilonja a Cartierrel együttműködésben
- 06 Panasonic pavilon az Osaka Expón

Author: Ware-Nagy, Orsolya-Bevk Perovic Arhitekti
Affiliation: Artifex Publishing House, Bevk Perovic Arhitekti

Title: THE RECOVERED CITY SQUARE

Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 36-41,
<https://doi.org/10.33268/Met.2024.1.5>

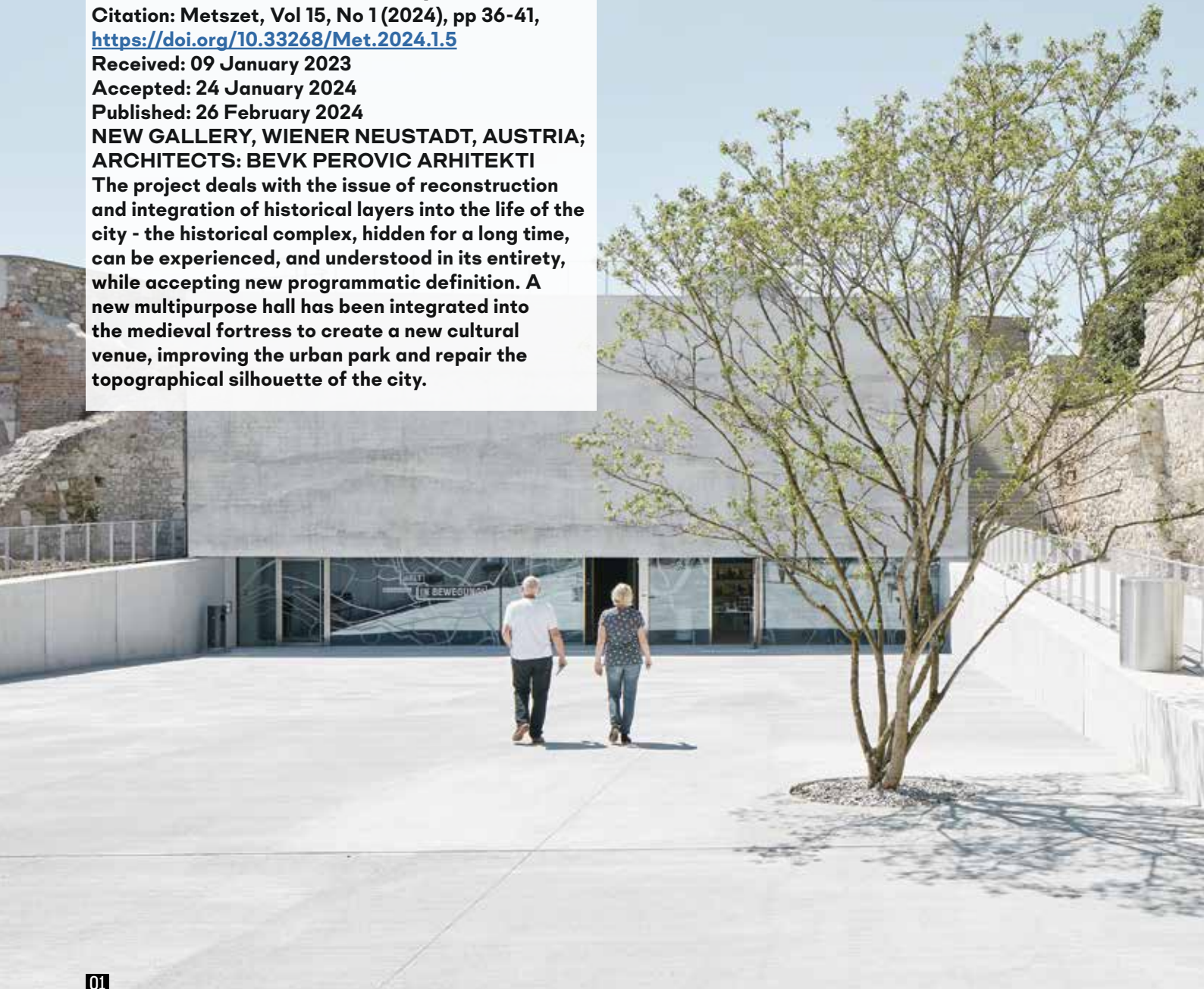
Received: 09 January 2023

Accepted: 24 January 2024

Published: 26 February 2024

NEW GALLERY, WIENER NEUSTADT, AUSTRIA;
ARCHITECTS: BEVK PEROVIC ARHITEKTI

The project deals with the issue of reconstruction and integration of historical layers into the life of the city - the historical complex, hidden for a long time, can be experienced, and understood in its entirety, while accepting new programmatic definition. A new multipurpose hall has been integrated into the medieval fortress to create a new cultural venue, improving the urban park and repair the topographical silhouette of the city.

01

A VISSZAKAPOTT VÁROSI TÉR

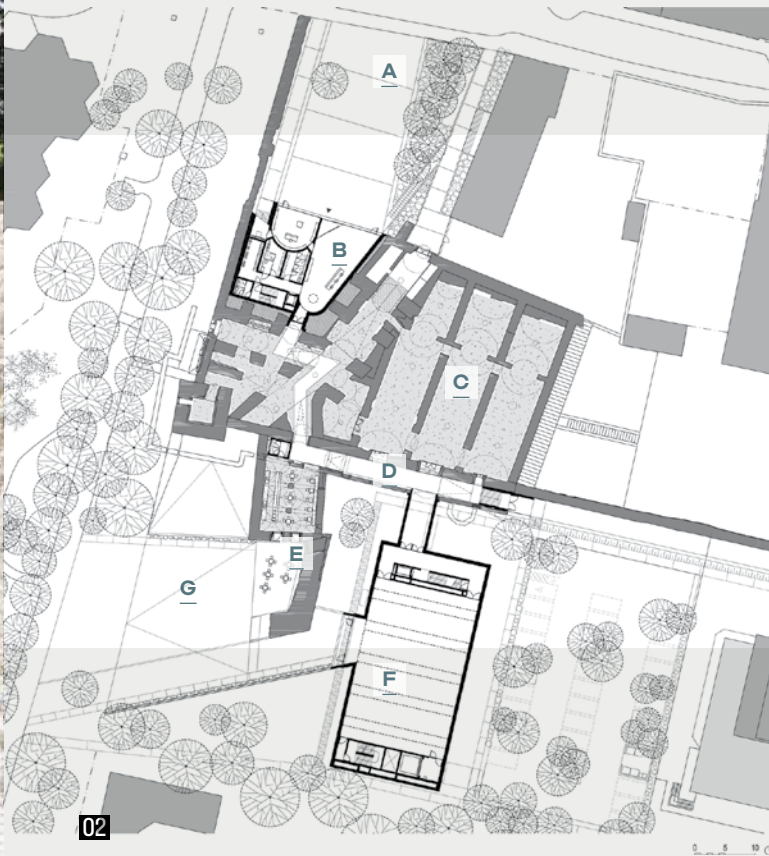
ÚJ GALÉRIA ÉS KAZAMATÁK, ÚJ BÁSTYA | BÉCSÚJHELY, AUSZTRIA

—Wiener Neustadt. Ki nem járt még úgy, hogy Bécs felé vonatozva ijedten kapta fel a fejét a kisváros nevét hallva, majd nyugodtan dőlt vissza az Intercity kényelmes székébe: nem, ez még nem Bécs, ráérünk még? A mintegy negyvenötezer lakosú városka, amely Bécsből délre, a magyar határtól körülbelül harminc kilométerre fekszik, azonban több mint vasúti és légi közlekedési csomópont. Kéttornyú dómja a 13–14. században épült, de még ennél is régebbre, a 12. századra

nyúlik vissza a Babenberg hercegi kastély története, amelyben ma is a 18. század derekán alapított katonai akadémia működik. A kazamaták szintén a város nagy történelmi múltjáról árulkodnak, a 12. századból eredő védművet a 16. században építették ki a máig fennmaradt pincerendszerré, amely volt lőszerraktár és légópince is, az elmúlt évtizedekben azonban funkció nélkül maradt. Városon belüli elhelyezkedése kedvező: a vasútállomás néhány percre, egy négycsillagos

- 01 Bejárat enyhe lejtővel, észak felől
- 02 Alaprajz

- A | Bejárat a város felől
- B | Fogadóépület
- C | Kazamaták
- D | Strada coperta
- E | Kávészó
- F | Új Bástya
- G | Bejárat a park felől

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
Bevk Perović Arhitekti

ILLUSZTRÁCIÓ | ILLUSTRATION
 David Schreyer

SZERZŐ | AUTHOR
 Ware-Nagy Orsolya,
 Bevk Perović Arhitekti

szálloda szintén gyalogos közelségben van, ezért a romként álló épületegyüttes kulturális hasznosítása kézenfekvő volt. [1]

—A felújítással és bővítéssel olyan kulturális, kiállító- és rendezvényteret hoztak létre, amely változatos eseményekre vehető bérbe, alkalmas fogadások, előadások, családi és céges összejövetelek rendezésére, valamint kiállítások, zenei, irodalmi estek helyszíné is lehet. A közösségi tér története 2016-ban kezdődött egy

05

tervpályázattal, amelyet azzal a céllal írtak ki, hogy a kazamatákat – a középkori erőd lőszertároló szerkezeteit – a nagyközönség számára hozzáférhetővé tegyék mint a kisváros új kulturális központja, illetve kiállítótere.

—A szlovén Bevk Perović építésziroda műve pozitív fogadtatásra talált: a 2019-ben átadott projekt még abban az évben elnyerte a közép-európai régió építészeti munkáinak elismerésére alapított Piranesi-díjat,

03

- 03 Az Új Bástya oldalsó kijárata egy kisebb zöldre néz
- 04 Az épületegyüttes távolabbról szemlélve még őrzi romkert jellegét
- 05 A metszeteken jól követhetőek a különböző padlószintek közötti kapcsolatok

2022-ben pedig a szintén közép-európai épületeket felvonultató Plečnik-díjat vehették át. Az 1997-ben alapított építésiroda Ljubljanában működik, vezetői Vasa J. Perović és Matija Bevč. [2]

—A projekt a történelmi rétegek rekonstrukciójának kérdésével foglalkozik, valamint azzal, hogyan illeszthető be ez a történelmi együttes a város életébe: oly soká rejtve volt a látogatók előtt, most pedig teljes egészében megtapasztható és megérthető amellet, hogy a felújítás során kapott új funkcióját is ellátja.

—A kazamaták előtti területet enyhén lejtős köztérként fogalmazták meg, amely összeköti a jelenlegi járószintet a régi szerkezet mélyebben fekvő padlószintjével. A látogatókat üvegezett földszinti bejárat fogadja, majd a régi kazamaták labirintusszerű terein

01

haladnak át, amelyeket a város számára kiállítóterré alakítottak át, és amelyek a díj névadója, Piranesi épületrajzait idézi fel bennünk.

—A föld alatti sétány végén felülről megvilágított galériatérként ad természetes, kortárs lezárást az új, többcélú csarnok (Új Bástya). A kazamatákból enyhe emelkedő vezet vissza a közpark járdaszintjére, befejezve az épületegyüttes domborzati sodrását, amely a város járdaszintjéről indult, végigvezetett az erődítmény föld alatti, történelmi rétegein, majd pedig vissza a városhoz és a zöld környezethez.

—A tervezés fegyelmezettsége a kiegészítések anyaghasználatában érhető tetten – a történelmi szerkezet téglastruktúráját az új épületrészek betonjai

06

08

03

04

05

kiegészítik és ki is emelik, így a régi és az új láthatóan különbözik, mégis egységes összképet mutat.

—Az épületegyüttes három, külön is használható többcélú teret foglal magában: a régi kazamatákból némi bontással hozták létre a három párhuzamos, „csöszterű” teret, amelyeket a fogadásokra is alkalmas „strada coperta” (fedett utca) köt össze a szintén bontásokkal és domborzati rendezéssel kialakított déli telekrészen épült Új Bástyával. Ez a rendezvényter

04

esküvők, nagyobb rendezvények, de széksorokkal berendezve konferenciák, előadások megtartására is alkalmas. A teljes épületegyüttes mintegy 2900 négyzetméter alapterületű, amelyből a meglévő épületrész 900 négyzetmétert tesz ki.

02

09

—A régi és új épületrészt a fehér szín következetes használata is összeköti, a látszó téglafelületek fehérre festése, a régi épületrészben alkalmazott, egyszerű megjelenésű korlátok, lámpatestek fehér színe

06

07

08

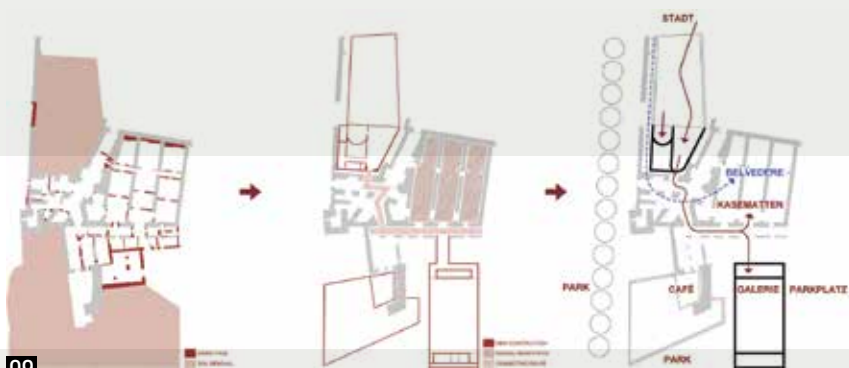
kapcsolatot teremt az Új Bástya szürkésfehér betonfelületeivel és a tetőbevilágítók szintén fehérre festett acélszerkezeteivel. Az építészeti formálásról elmondható, hogy kevés eszköz következetes alkalmazásával éri el az eredményt, amely egy inkább visszahúzódó, a benne megrendezett eseménynek alkalmas helyszínt és visszafogott háttérrel adó épületegyüttes lett.

07

- 06 Az Új Bástya a legnagyobb egybefüggő tér, amely felülvilágítós megoldásával kiállítások, előadások, nagyobb fogadások helyszíné is lehet
- 07 A régi épületrészben is a fehér szín uralkodik a falakon, padlón és a kiegészítő elemeken is
- 08 A betonfelületek szürkésfehérje harmonizál a régi épületrész fehérre festett téglafalaival
- 09 A régi épüleategyüttes, a bontásra ítélt részek, és az újakkal kiegészült mai állapot

Oly soká rejtve volt a látogatók előtt, most pedig teljes egészében megtapasztalható és megérthető amellet, hogy a felújítás során kapott új funkcióját is ellátja

09

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Kasematten Wiener Neustadt [honlap], hozzáférhető: <<https://www.wieneralpen.at/hu/a-kasematten-wiener-neustadt>> [utolsó belépés: 2024-01-23].
- [2] Bevk Perović Arhitekti [honlap], hozzáférhető: <<https://bevkperovic.com/>> [utolsó belépés: 2024-01-23].

MEGBÍZÓ: Bécsújhely városa | ÉPÍTÉS MUNKATÁRSÁK: Matija Bevk, Vasa J. Perović, Johannes Paar, Christophe Riss, Mitja Usenik, Blaz Goričan, Irene Salord Vila, Maša Kovač Šmajdek, Juan Miguel Hererro, Vid Tancer, Andrej Ukmar

Author: Yamanashi, Tomohiko
Affiliation: Nikken Sekkei
Title: GREEN CITY WITH WOODEN
STRUCTURES FOR THE ENVIRONMENT
Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 42-47,
<https://doi.org/10.33268/Met.2024.1.6>

Received: 10 January 2023

Accepted: 19 January 2024

Published: 26 February 2024

W350PROJECT, JAPAN; ARCHITECT:
TOMOHIKO YAMANASHI

The goal of developing a 350m super high-rise timber tower as a symbol of future urban living research key solutions regarding current issues facing the global environment, nature, and sustainability. This system will be a hybrid development of timber and steel structural elements which are designed in such a manner as to encompass fire prevention and seismic issues whilst reducing long term questions of environmental impact. Dependency on an external green zone, planting, and urban vertical landscaping to enclose the building's core function will be paramount to the overall success of this scheme.

01

ZÖLD VÁROS FASZERKEZETTEL A KÖRNYEZETÉRT

A W350 FA MAGASHÁZ | JAPÁN

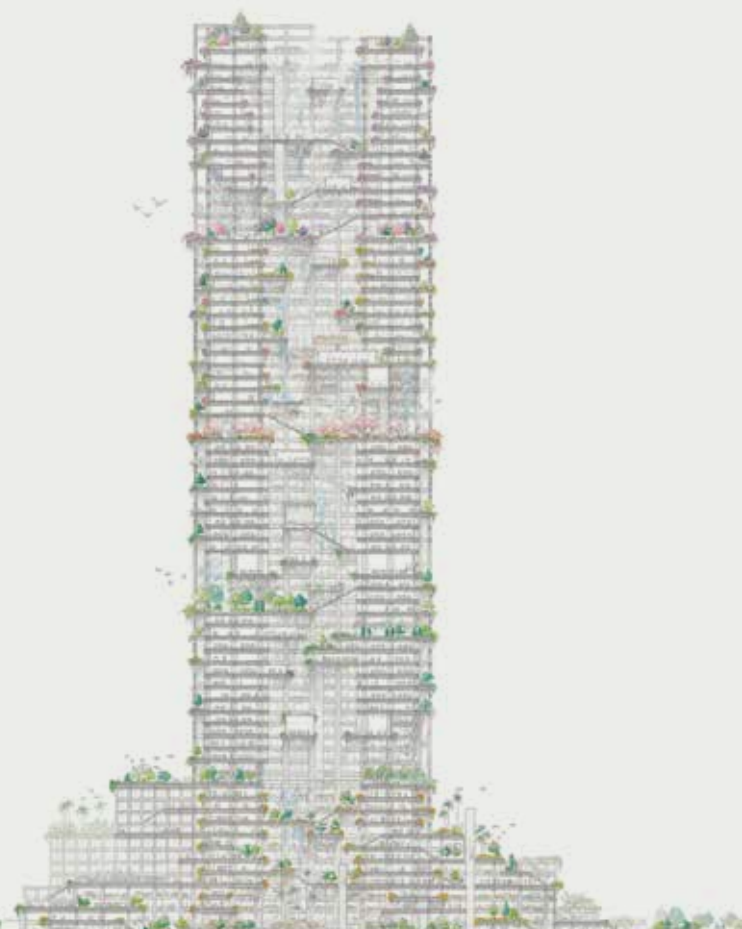
A múltban vasból és betonból épültek a városok, ez az együttes viszont a városokat és erdőket összekötő fejlesztés része lesz, faszervezetű irodaházakkal és kereskedelmi egységekkel, a jobb városi környezetért.

01

- 01 A zöld toronyházak a város hangulatát is képesek megváltoztatni
- 02 Az épület metszete

02

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
Tomohiko Yamanashi

ILLUSZTRÁCIÓ | ILLUSTRATION
Sumitomo Forestry + Nikken Sekkei

SZERZŐ | AUTHOR
Tomohiko Yamanashi

— Azt szeretnénk, hogy 350 méter magas faszerkezetű magasházunk a jövő városépítésének jelképe legyen. További kutatásokat folytatunk a fejlettebb faépületekhez szükséges épületszerkezeti technológiák körében. Emellett megoldásokat keresünk a globális környezet, a természet és a városi környezet fenntarthatósága érdekében.

02

— Jelenleg Japánban a beépített területek 33 százalékát foglalják el a lakófunkciótól eltérő rendeltetésű épületek, [1] ezeknek csak 10 százaléka készült fából. Az erdők természetes növekedéséből származó faanyag 30 százalékára lenne szükség, hogy minden nem-lakóépület, 90 százalékára, hogy minden épület faszerkezettel épüljön. Általánosan ismert egyébként, hogy fa erőforrásait Japán nem használja elég hatékonyan. [2] Terveink szerint ökológiailag érzékeny eljárást alkalmazunk, például a fát a sűrű erdőségekből termeljük ki, így az erdő ritkul, és egészségesebben tud fejlődni, ami a faipart is újjáéleszti, a helyi közösségeket élénkíti, javítja az erdő élővilágának életfeltételeit, és fenntartja a biodiverzitást.

05

— Emellett az építés fázisában a szén-dioxid-kibocsátás jelentős csökkenése várható. Ez anélkül nem sikerülhet, hogy el ne határoznánk, semmilyen maradék faanyag sem veszhet kárba, hanem azokat kisebb

03

- 03 A fa homlokzati térrétegben felkúszó növényzet
- 04 A faanyag és az erdő ciklusa
- 05 A szén-dioxid-kibocsátás csökkenése az új szerkezettel (CO₂/m²)
- 06 Az átrium
- 07 Szerkezeti vázlat
- 08 Földrengésvizsgálat: sajátfrekvencia

04

05

szerkezetekhez hasznosítjuk. A fahulladékot pedig biomassza-erőműben hasznosítják. Ennek eredményeképpen a lépcsős újrahasznosítási rendszer, amelyben csak a hulladék fát hasznosítják hőtermelésre, segíti a fában a szén-dioxidot évtizedekre lekötni. Az energetikai hasznosítás hozzájárul a hatékony fűtéshez, így hozva létre a faanyag körforgását a városokban, ami a globális környezeti hatást mérsékli.

04

—A faszervezetű magasépületekhez sokkal nagyobb tűzzel szembeni ellenállásra és szilárdságra van szükség, mint a jelenleg szokásos műszaki követelmények. Sok kihívás vár ránk, beleértve a költséghatékonyságot. Ehhez új mérnöki technológiákat fejlesztünk, tűzálló szerkezeti anyagokat tesztelünk, tűzvédelmi intézkedéseket teszünk, és gyorsabban növekvő és erősebb faanyagot eredményező erdészeti megoldásokat alkalmazunk. Szeretnénk a magasépület megalkotásával a hatékony erőforrás-használat mellett egészséges erdei ökoszisztémát fenntartani, és segíteni, újjáéleszteni a faipart, mindezeket a jobb globális környezet érdekében.

BIZTONSÁGOS ÉS STABIL FASZERKEZETŰ MAGASHÁZ ÉPÍTÉSE

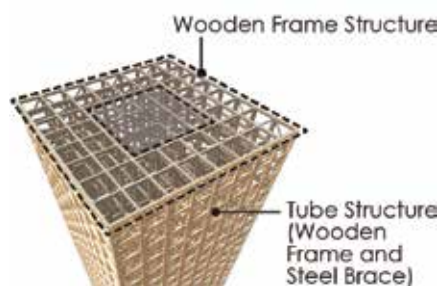
Hibrid fa-acél szerkezetek használata

—A vázszerkezet 10x10 méteres osztású, mindkét irányban 8 osztással, 80x80 méteres négyzetet formálva. A „cső a csőben” tartószerkezeti rendszer külső csövét minden második szinten nagyméretű gerendák erősítik a vízszintes

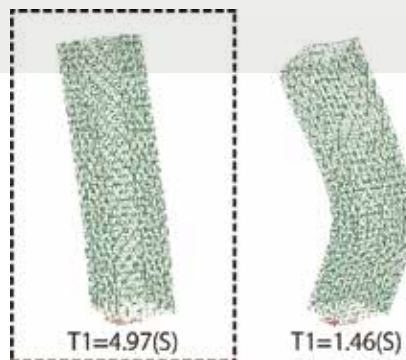
07

06

07

08

erők felvételére, melyek acélbetétes faoszlopokból és acélerősítésű csövekből állnak. A belső cső vázszerkezete faoszlopokból és -gerendákból készül, kizárólag a függőleges erők felvételére, míg a külső csövet a megfelelő merevség és teljesítményszint elérésére fa-acél hibrid erősített csövekkel merevítik. A fa- és az acélanyagok tulajdonságait a legjobban használja ki, a faanyagot nyomásra, az acélt húzásra igénybe véve. Ez igen flexibilis alaprajzot és épület-szerkezeti rendszert eredményez, vízszintes teherhordó elemek nélkül, mivel a belső csak függőleges terheket hord.

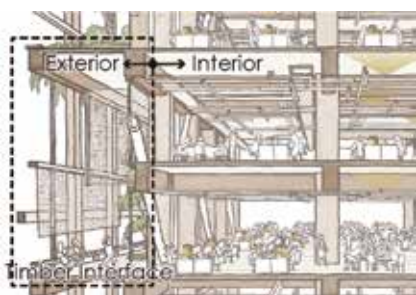
06

A japán szeizmikus mozgásoknak megfelelő földrengésbiztonság

—Az építés helyszíne legyen például Marunouchi (Maronouchi), Tokió Csijoda (Chiyoda-ku) területében. Teszteltük a szerkezetet földrengésre és szeizmikus mozgásokra. Öt lehetséges szeizmikus hullámot vizsgálva azt találtuk, hogy a Nankai-árok-, illetve a Sagami-árok-földrengés egy 7-8 másodperces frekvenciával nagy erővel lépett fel az építési helyszínen. Ellenintézkedésként az épület sajátfrekvenciáját $T_1 = 5s$ értékre állítottuk be, a külső keretet erő-sített csövekkel merevítve, ami nem engedi, hogy a szerkezet rezonáljon azon a frekvencián, ahol a szeizmikus erők dominálnak. Ezenkívül stressztesztet végeztünk: az épület súlyának és a szeizmikus erők nagyságának figyelembe-vételével kiszámoltuk a nagy rétegelt-ragasztott fatartók méreteit, és a fa-acél térfogatának arányát, ami 9:1-re adódott a keretszerkezetben.

08

*Azt szeretnénk,
hogy 350 méter
magas faszerkezetű
magasházunk a jövő
városépítésének
jelképe legyen*

09

09 A fa homlokzati térréteg metszete
10 Irodarészlet

10

A MAGASÉPÜLET KAPCSOLATA A VÁROSSAL Fa homlokzati réteg különböző funkciókkal

—A szerkezeti vázat megújuló anyagból készülő fa-panelekkel fedtük, mint másodlagos szerkezettel. Így a közös terek előtt létrejön egy mély homlokzati réteg, természetes hangulatot keltve a zölddel, a széllel és a természetes fénnel. Mindezt nem találjuk meg a szokványos felhőkarcolókon, oda nem is illik. Az épületet körbefutó közös erkélyek épületgépészeti célokra is jól használhatók, a csővezetékek, felvonók, vészlépcsők elhelyezésére, vagy éppen karbantartási munkákra.

—Amikor eljön az idő, hogy a külső réteg faanyagát lecseréljék, az szétszerelhető, és feldarabolható kisebb szerkezetek, lakások építésére. Ez segíti a fűrészáru-ellátást.

Új épületstílus zöld környezettel és tájépítéssel

—A zöld feltekeredése a földszintről a fa homlokzati rétegen át az épület tetejéig természetes érzést kelt a városban. Ez új városi életstílusra utal, amely támogatja a biodiverzitást; ahol érezzük a szellőt és élvezhetjük a napsütést, és ahol madarak élnek velünk. Amellett hogy ezzel a várost a mostaninál zöldebbé tesszük, és több zöldfelületet biztosítunk a környéken (beleértve a zöld épületeket), célunk, hogy a katasztrófavédelemhez is hozzájáruljunk, megelőzve a tüzek terjedését.

03

09
10

IRODALOM / REFERENCES

- [1] **Kohsaka, Ryo-Kohyama, Satomi:** „State of the Art Review on Land–Use Policy: Changes in Forests, Agricultural Lands and Renewable Energy of Japan”, *Land*, Vol 11, No 5 (2022), p 624, hozzáférhető: <<https://doi.org/10.3390/land11050624>> [utolsó belépés: 2024-01-23].
- [2] Annual Report Group of the Forestry Agency: Annual Report on Forest and Forestry in Japan, Policy Planning Division, Forest Policy Planning Department, Forestry Agency, Ministry of Agriculture, Forestry, and Fisheries (MAFF), hozzáférhető: < <https://www.rinya.maff.go.jp/j/kikaku/hakusyo/r3hakusyo/index.html>> [utolsó belépés: 2024-02-05].

Author: Bánhegyi, Zsolt
Affiliation: TSPC
Title: LOCAL PRACTICE
Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 48-53,
<https://doi.org/10.33268/Met.2024.1.7>

Received: 18 January 2023

Accepted: 02 February 2024

Published: 26 February 2024

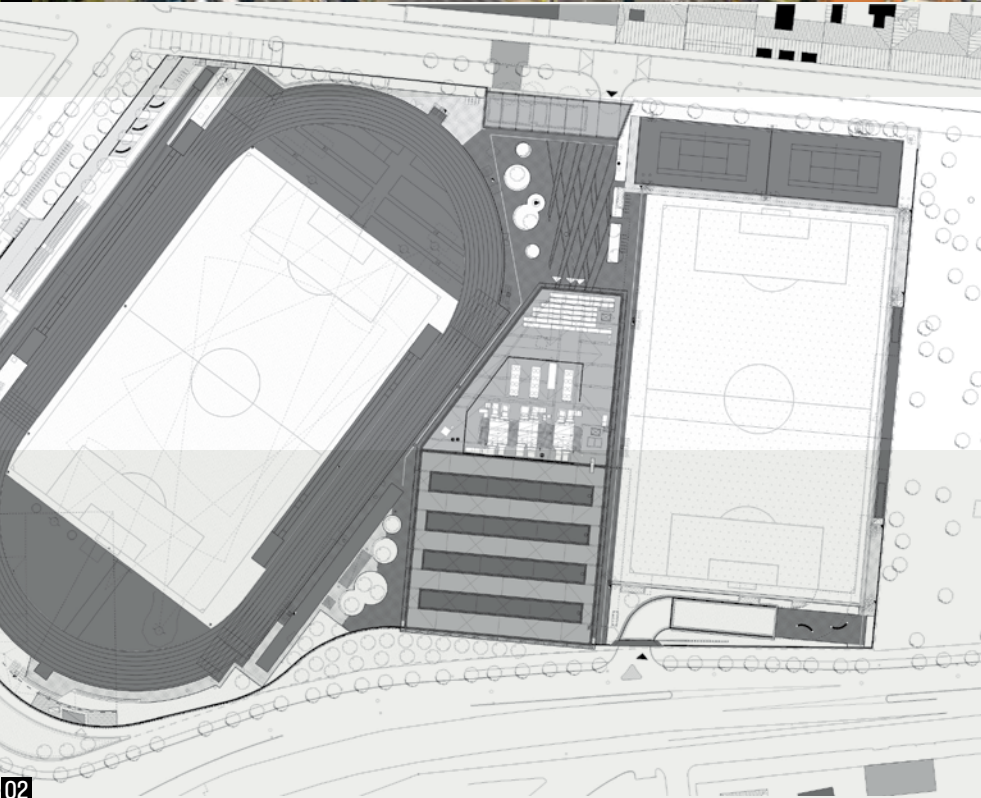
UNIVERSITY OF PHYSICAL EDUCATION AND
SPORTS SCIENCES CSÖRSZ STREET BLOCK,
BUDAPEST, HUNGARY; ARCHITECTS: MIHÁLY
KÁDÁR and SZILVIA KÖNÖZSI

Located at the intersection of Budapest's BAH
Junction, one of the busiest road and tram nodes, the
designer's had to initially consider what could possibly
happen here in terms of developing a sports facility.
Obviously, the road network poses questions of user
safety, an existing ambulance station, and need for a
university sports hall. The answer being to develop an
enclosed sports arena above the ambulance station
which in turn shields the outdoor athletics field and
football pitch from the traffic zones.

01

03

02

HELYSZÍNI GYAKORLAT

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI EGYETEM CSÖRSZ UTCAI TÖMB |

BUDAPEST

Tervezők vagytok, mit fogtok ti ott csinálni? - hangzott el többször a kérdés, amikor 2020 szeptemberében megkezdődött a Testnevelési és Sporttudományi Egyetem Csörsz utcai tömbjének kivitelezése.

- 01 Déli távlati kép
- 02 Helyszínrajz
- 03 A sportcsarnok nyugati homlokzata

ÉPÍTÉS | ARCHITECT
Kádár Mihály, Könözi Szilvia

FOTÓ | PHOTO
 Hlinka Zsolt

SZERZŐ | AUTHOR
 Bánhegyi Zsolt

—Bár a tervek elkészültek, mégis mindennapos jelenlétet igénylő megbízást kaptunk a megvalósítási szakaszra. Ez nem megszokott tervezői művezetés volt, hanem folyamatos asszisztencia, tervkövetés, BIM-szolgáltatás, tervtár, teljes támogatás, és mint később kirajzolódott, számos új feladat, tervezői kihívás.

—A tervezői feladatok második felvonása olyan helyzetekben jelenik meg, amikor egy hosszú folyamat időközi módosításait kell kezelni. Körülmények, szándékok és személyek nagy eséllyel változhatnak hat év alatt. A TE esetében az épület kisebb-nagyobb módosításai mellett mentőállomást és visszafordító sávot kellett tervezni, valamint lelátókat, pályákat, közműveket és az energiaellátást áttervezni. A projekt nehézségét, kihívását tehát nem önmagában egy magasépítési feladat adta. A komplexitást az épületeken túl a speciális környezeti adottságok, udvartéri elemek, sportpályák egyedi telepítési feltételei,

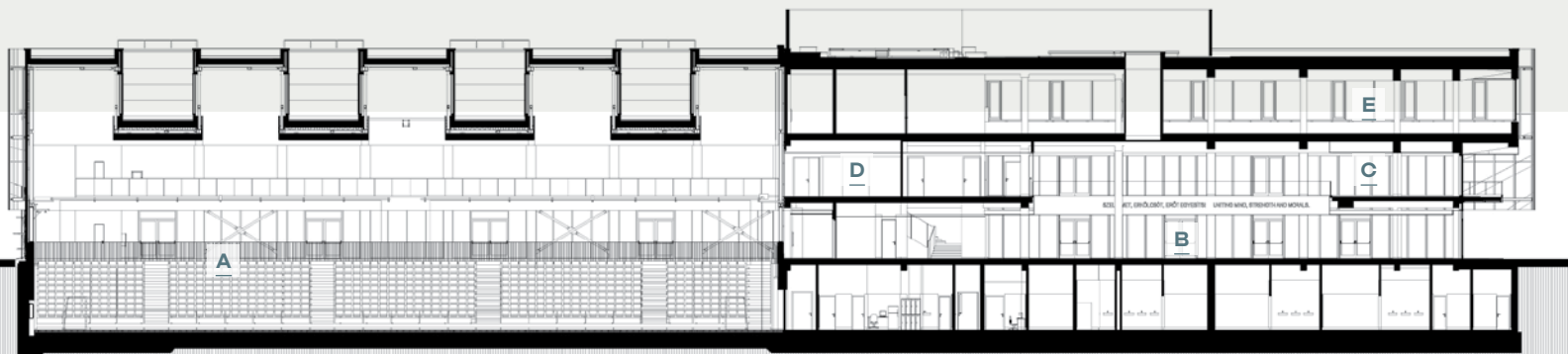
műtárgyak, külső út- és közműcsatlakozások összessége rajzolja ki.

—Buda központi részén, a Csörsz utca–Alkotás utca–BAH-csomópont–Avar utca által határolt területen több évtizede működik az egykori TF sporttelep, mai nevén a Testnevelési és Sporttudományi Egyetem Dr. Koltai Jenő Sportközpontja. A I–XI–XII. kerületek találkozási pontjában fekvő tervezési terület egy léptékváltás helyszíne is. Egyfelől az M1–M7 autópályák forgalma érkezik kétszer három sávban az Alkotás utcára, másik oldalon pedig már a Csörsz park játszótere és szomszédos lakóházai határolják a teret. Az egyetem múltja [1] egészen 1925-ig nyúlik vissza, mikor Klebelsberg Kuno közoktatásügyi miniszter jóváhagyta a Magyar Királyi Testnevelési Főiskola szervezeti szabályzatát. A sporttelep területén ekkor még a tabáni temető található, amelyet az 1930-as évek elején számolnak fel, [2] és csak később, 1948-ban kezdődik meg

01

04

05

a sportpálya építése. A régi, Hegyalja úttal párhuzamosan szervezett atlétikai pályát foci- és tenispályákkal kiegészítve használták a sportolók. Az elmúlt években a pályák már sem minőségben, sem kapacitásban nem feleltek meg az igényeknek. 2017-ben fogalmazódott meg a fejlesztési szándék, a szabadtéri sportterület kapacitásnövelését és egy sportcsarnok építését tűzve ki célként. Erre adott választ 2018–2019-ban Kádár Mihály, Könözi Szilvia és Faltusz Csaba építészek vezetésével a TSPC Kft. csapata. Két szabadtéri pályának és egy sportcsarnoknak kerestek új elrendezést. Mindezt úgy, hogy közben egy meglévő mentőállomás, tenispályák, egy Avar utcai visszafordító sáv és sok külső kötöttség szempontjaival kellett megfogalmazni a koncepciót.

—Az új koncepció alapvetése, hogy elfordítja a nyolcsávos futókörrel rendelkező, időközben nemzetközi szinten is minősített atlétikai pályát. Hossztengelyével a BAH-csomópontra néz. A pálya déli íve egyben ki is rajzolja

a támfalas telekhatárt egy domináns „kolonnád” jellegű térhatárolással. Az elrendezés így helyet hagy egy másik, nagyméretű műfüves foci pályának is a keleti telekrészen, valamint a kettő közé ékelődő sportcsarnoknak.

—A 3,8 hektáros terület főbejárata a Csörsz utcában maradt, hasonlóan, mint korábban. Atlétikai rendezvények esetén pedig megnyitható az Alkotás úti személykapu is. A déli és nyugati telekhatárok mentén változó szintkülönbség alakul ki. Egy íves, hosszan végigfutó támfal készült válaszul. A kültéri pályák szintje és a környezet változó terepvonala közti eltérés a BAH-csomópont irányába jelentős, a 4 métert is meghaladja. Ezen a fronton nyílik meg a térszín alatti mentőállomás. A támfalon acélszerkezetű térhatárolás készült, a már említett kolonnád: egy fémoszlopokra rögzített acél sodronyháló, vízszintes elemekkel, világítással. A szándék, hogy az Alkotás út és Hegyalja úti felüljáró forgalmát határozottan lezárja-felfogja a sportolóktól, egyértelműen kiolvasható.

02

- A | Küzdőtér és lelátó
- B | Előcsarnok
- C | Galéria
- D | VIP és szemináriumi terem
- E | Konditerem

- 04 | Küzdőtér mobil lelátóval, center- és keresztpályákkal
- 05 | Hosszmetszet
- 06 | Kilátás a szemináriumteremből a csarnoktérre

Szerencsés, hogy a BAH-csomópont irányába néző teleksarkon végül egy íves, nem sarkos átfordulás született. A pillérek elsőre meghökkentő mérete távolabbról szemlélve kerül arányba, ahonnan jobban befogható a terület léptéke.

—A sportszarnok az élő- és műfüves focipálya közt találta meg a helyét. Láthatóan az épület és udvartéri funkciók teljesen betöltik a telek adta lehetőségeket. A Csörsz utcára merőlegesen szervezett geometrikus formát fémköpeny fedi, eltartva a homlokzattól. A zárt tömeg csak a főbejáratnál és a sportszarnok küzdőtere mentén nyílik meg a földszinti zónában. A küzdőtér a pincszintre került, 1380 fős mobil lelátóval rendelkezik, további galériszinttel és VIP-területekkel. A lelátók behúzásával keresztirányba két kézilabdapálya is használható, ami jelentős kapacitásbeli fegyvertény az egyetem életében. A csarnoktér két oldali teljes felnyitása kifejezetten látványos a lelátó felső soraiból, földszinti közlekedőjéről. Az átláthatóság jól összekapcsolja a három fő elemet: a kézilabdapálya terét a műfüves és élőfüves pályák látványával. A rácsostartók övmagasságában megnyitott

tetőbevilágító logikus megoldás. Láthattunk már hasonló kísérleteket nemzetközi kitekintésben is, például az Arteixo Sportközpont esetén, A Coruña városában. [3] A 2. emeleti edzőtermi részleg jelentős tényező az oktatásban és a kiszervezett szolgáltatásokban egyaránt, a maga 1000 m² alapterületével és kiemelkedő színvonalú gépparkjával. Érdeemes megjegyezni, hogy egy több mint 200 férőhelyes mélygarázs készült még a műfüves focipálya alatt, amely a pincszinten kapcsolódik a főépülethez. Ebből csupán egy zöldtetős, ék formájú leajtót látunk a felszínen, a Hegyalja úttal párhuzamosan elnyújtva.

—Szokatlan, hogy egy egyetemi campus esetében egy mentőállomás is a tervezési program része. Az egyedi helyzet magyarázata, hogy a Budai Mentőállomás már több mint két évtizede a BAH-csomóponttól működteti stratégiai fontosságú, nagy területi lefedettséget biztosító állomását. Eredetileg a mentőállomás áthelyezése volt tervben, de végül az egyetem, a mentőszolgálat és a kerületi városvezetés közösen határozott az állomás megtartásáról. A pozíció tehát maradt, a szükséges forrás biztosítása után a bővítés, korszerűsítés irányába indult

07

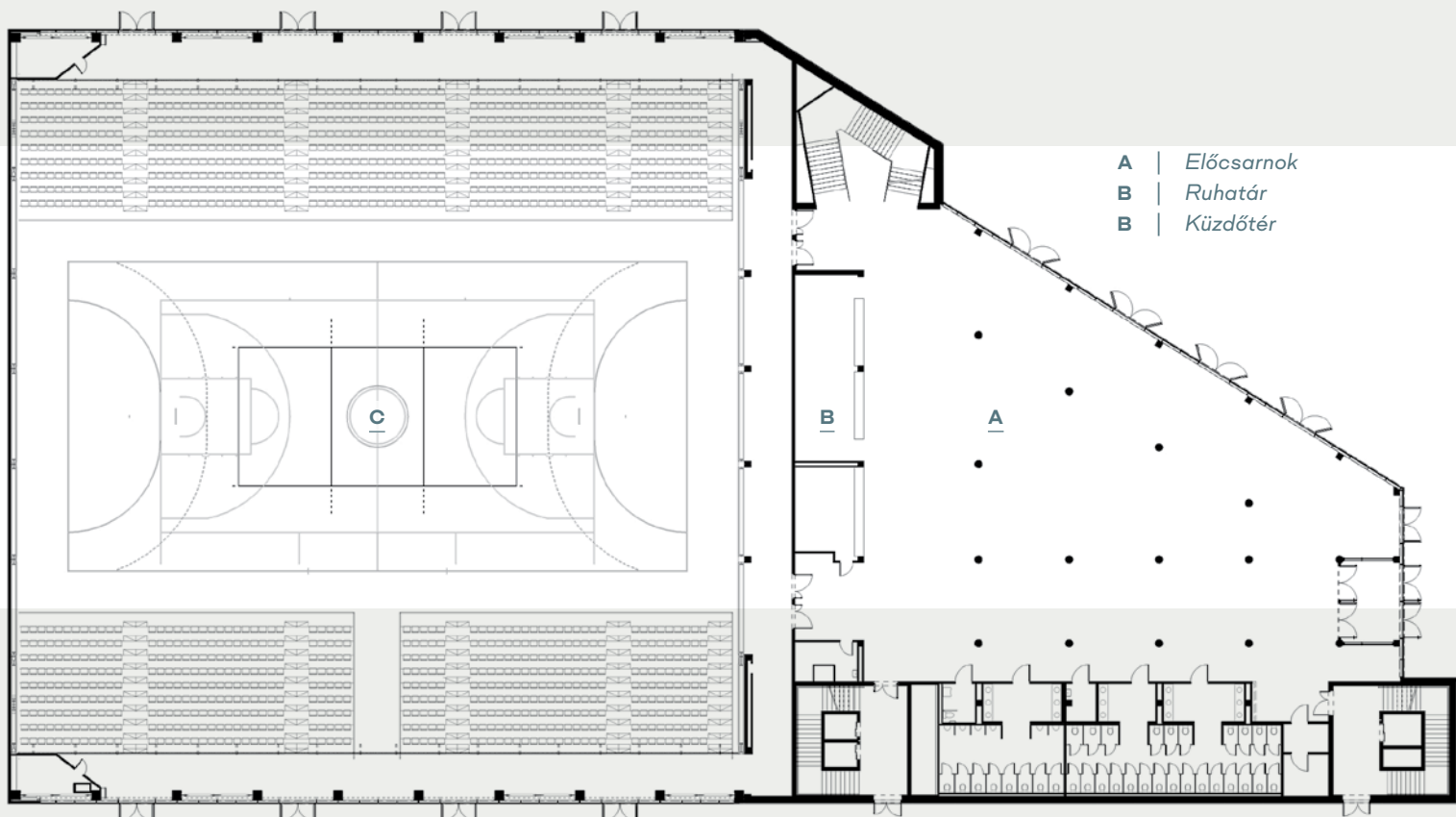

08

a folyamat. Mindez már kivitelezés közben. Így történhetett meg, hogy a jelentősen bővített, 1800 m²-es, 12 db mentőautót fogadni képes állomás egy előfüves atlétikai pálya alatt található.

—Érezhetően sok igény, funkció és kötöttség található itt. Ezek rendszerében megtalálni a helyes megoldást, kompromisszumokat, nem könnyű feladat. Bízom benne, hogy az egyetem diákjai, tanárai megtalálják itt a helyüket, és az elkövetkező évek sportsikerei is igazolják majd a tervezők, építők munkájának eredményét!

07
08
09

09

- 07 Előcsarnok hullámzó lamellás álmennyezettel
- 08 Az előcsarnok főlépcsőháza
- 09 Földszinti alaprajz

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Bemutakozás, történet, Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem [honlap], hozzáférhető: <<https://tf.hu/egyetem/bemutakozas-tortenet>> [utolsó belépés: 2024-01-22].
- [2] Fehér, Jolán Antónia: *Budapest Székesfőváros temetőinek története*, 1933, pp 78-79.
- [3] Nyáry, Erika: „Szívderítő minimalizmus: Arteixo Sportcsarnok, A Coruña, Spanyolország”, *Metszet*, Vol 3, No 5 (2012), pp 38-41.

FELELŐS ÉPÍTÉSZ TERVEZŐ: Kádár Mihály, Könözi Szilvia (TSPC Kft.) | MEGBÍZÓ: Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem | GENERÁLTERVEZŐ: TSPC Kft. | PROJEKTVEZETŐ ÉPÍTÉS: Faltusz Csaba (TSPC Kft.) | KIVITELEZÉSHELYI PROJEKTVEZETŐ ÉPÍTÉS: Bánhegyi Zsolt (TSPC Kft.). | ÉPÍTÉS MUNKATÁRSÁK: Fehér Orsolya, Gönye Péter, Hítró Enikő, Holics Tamás, Tarró-Papp Klaudia, Szalai Dóra (TSPC Kft.). | KIVITELEZÉSHELYI ÉPÍTÉS: Fehér Orsolya (TSPC Kft.) | CAD-MANAGER: Sente Zoltán (TSPC Kft.) | BELSŐÉPÍTÉSZ TERVEZŐ: Bach Péter, Halmai Dénes, Terbe Rita, Koch Lilla Boróka, B. Tóth Zsuzsanna (Formiconcept Kft.) | TARTÓSZERKEZETI TERVEZŐ: Fejér Szabolcs, Nagy Tamás Bajnok, Lakatos Janka Anna, Leipold Kolos, Nagy Dávid, Vincze István, Kiss Balázs, Csepregi Szabolcs, Szórád Miklós (TSPC Kft.) | ÉPÜLETSZERKEZET-TERVEZŐ: Nagy Károly (Épszerkinfo Kft.) | TÁJÉPÍTÉSZETI TERVEZŐ: Hencz Helga, Nusser Gabriella (Kertművek Kft.) | ÉPÜLETGÉPÉSZETI TERVEZŐ: Vörös Tamás (Perfect-Plan Kft.) | ÉPÜLETVILLAGOSSÁGI TERVEZŐ: Kapitor György (Zone-Plan Kft., TSPC Kft.) | KÜLSŐ KÖZMŰ: Kenyeres Bálint, Mihály Ferenc (Főmterv Mérnöki Tervező Zrt.), Szova Ákos, Megyesi Zoltán, Vrana Zsuzsanna (TSPC Kft.) | BIM: Dudás Bence (Dudástúdió Kft., TSPC Kft.) | GENERÁLKIVITELEZŐ: ZÁÉV Zrt.

MAGYAR ÉPÍTÉSZETI MÚZEUM

TAVALY A PÁLYÁZATOK KÖZÜL A MAGYAR ÉPÍTÉSZETI KÖZPONT ÉS MÚZEUM MEGTERVEZÉSÉRE KIÍRT PÁLYÁZAT ÖRVENDETT TALÁN A LEGKIEMELKEDŐBB FIGYELEMNEK.

SZERZŐ | Márton Annamária

ELŐZMÉNYEK

—A Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ a Kárpát-medence legjelentősebb építészeti közgyűjteménye, a magyar építészet egészének reprezentációját ellátó intézmény.

—A gyűjteményi osztály kettős szerepkörrel felruházott, egyszerre muzeális értékű, de gyakorlati célja is van: fontos szerepet játszik hatósági, tudományos és helyreállító munkáknál.

—A múzeum 1968-ban az OMF berkein belül lett megalapítva, már eredetileg is azzal a céllal, hogy idővel önálló gyűjteménnyé és kiállítóhellyé nője ki magát. Leírások szerint már az első időben is nagy sikerű időszakos kiállításokat rendeztek a hivatal aulájában. Ennek ellenére nem kapott méltó otthont. 2018-ban került jelenlegi telephelyére, a Jász utcába, egy bérelt ingatlanba.

—2021-ben az Magyar Művészeti Akadémia „Építészet ligete” címen országos, nyílt, egyfordulós tervpályázatot írt ki a Lechner Tudásközpont lebonyolításában. Akkor a 36 induló közül 12 építész, illetve építésziroda munkáját ismerte el valamilyen módon a zsűri, és bár számos értékes eredeti felvetést találtak a pályaművekben, egyik munka sem kínált általánosságban és egyértelműen jó megoldást a kiírásban megfogalmazott komplex problémakörre. Így hát egyik pályázóval sem kívántak közbeszerzési eljárást folytatni.

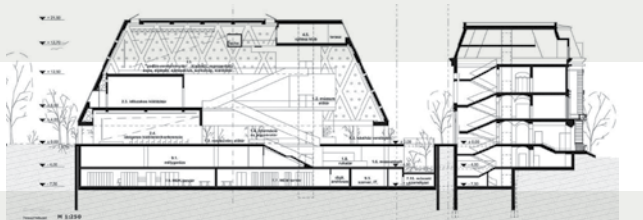
ÚJRATERVEZÉS

—Az eredménytelenül zárult tervpályázatot követően az előkészítő bizottság új tervezési programot állított össze, változtatott a pályázati eljárásról, és 2023-ban immáron „Építészeti Központ és Múzeum” címen meghívó, kétfordulós tervpályázat formájában történt meg a kiírás. A tényleges pályázat a részvételi szakasz lefolytatása után indult, mely során a kiíró előszűrte a jelentkezőket, és keretszám nélkül kiválasztotta a pályázókat, illetve közvetlenül is felkért jelentkezőket. A helyszín változatlan, a műemléki környezetben lévő Városligeti fasor 9-13.

—A kiírás szerint az elképzelés három különálló, de egyiséget képező épületcsoport létrehozása az egykori Grünwald- és Herczel-szanatóriumok és egy megtervezendő főépület együtteséből.

—A pályázat fontosságát a magas presztízszű bírálóbizottság összetétele is jól illusztrálja: elnöke Turi Attila építész, az MMA alelnöke; társelnöke Lánszki Regő országos főépítész, az ÉKM építészeti államtitkára. Tagjai: Tima Zoltán építész, az MMA rendes tagja; Salamin Ferenc építész, az MMA rendes tagja, az MMA Építőművészeti Tagozata vezetője; Szegő György építész, a Műcsarnok Nonprofit Kft. szakmai igazgatója, az MMA levelező tagja; Szabó Levente DLA építész, a BMGE Építészmérnöki Kar tanszékvezetője, a MÉSZ delegáltja; Sólyom Benedek építész, Erzsébetváros főépítésze; dr. Almássy Kornél, a MÉM MDK igazgatója, a BME Építőmérnöki Kar egyetemi docense; Jankovics Norbert művészettörténész; Vasáros Zsolt DLA építész, a BME Építészmérnöki Kar tanszékvezetője, a MÉK delegáltja; Dévényi Sándor építész, az MMA rendes tagja. Póttag Perényi Tamás DLA építész.

—A tervezendő főépület „a magyar építészet múltjához, illetve a Kárpát-medencei építészet és műemlékvédelem első számú intézményéhez méltó, kiemelkedő színvonalú építészeti megformálással, az építészet előtt álló lokális és globális kihívásokra reflektáló megoldásokkal, flexibilis és időtálló beruházásként valósul meg” – derül ki a tervpályázat szövegéből.

MEGÉRKEZÉS

—Ezúttal a pályázat sikeresnek bizonyult. A bírálóbizottság egyhangú döntése alapján a tervpályázat győztese a 16-os sorszámú pályamű lett, melyet a Tér és Forma Szeged Építéstervező Kft. – BIVAK stúdió Kft. együttesen nyújtott be.

—A tömeg a környező beépítés ritmusába tökéletesen beilleszkedik, de a funkcióhoz méltó emblematikus feltárást valósít meg úgy a Balzac utca, mint a Városligeti fasor irányába.

—„A pályaterv egyrészt tiszteletteljesen viselkedik a környezettel, a két szanatóriumépülettel és a Walter Rózsi-villával. Tömegével, pozicionálásával méltó viszonyrendszert alakít ki, de hagyja létezni a meglévő teret és épületeket. Másrészt olyan erőteljes építészeti gesztussal dolgozik, amely szimbólumává válhat a magyar építészetnek és múzeumának, mind országunkon belül, mind nemzetközi téren” – értékelte a bírálóbizottság.

—A ház legfőbb jellemzői: szimmetria, pajtaszerű megjelenés, egyedi égetett lüsztermázás cseréphéjazat. 2600 m², 40 000 db unikális cserép, mondhatni, igazi kézműves munka.

—A belső héj alatt ház a házban szerkesztés elve lelhető fel, átlátás a pincétől a felső szintekig, ami ünnepélyességet sugároz, és jól értelmezhetővé teszi az épületet.

—A belső terekben ez az organikus szemlélet érvényesül, a kulcsfontosságú terekben a szerkezetek láthatóak a maguk nyers őszinteségében. A tetőforma látványos vasbeton gerendarács bordáit CLT mezők töltik ki, így alapvetően a fafelületek dominálnak a közönségforgalmi terekben, így otthonos, barátságos, meleg tónusú, fényes terek jellemzik a házat.

—A zsűri értékelte, ahogyan az alkotók e házzal tradíciókból építkezve kortárs építészettel hozták létre, ezért továbbtervezésre javasolja a győztes pályaművet.

—Turi Attila záróbeszédében hangot adott abbéli reményének, hogy az intézmény 2026-ban megnyithatja a kapuit.

Források:

<https://memmdk.hu>

<https://www.bivak.io>

<https://hu.wikipedia.org>

AMIKRE ÉRDEMES FIGYELNI

KÖZELEDŐ HATÁRIDŐVEL LEADHATÓ PÁLYÁZATOK:

A református egyetemváros tervezése - nyílt építészeti tervpályázat
A tervpályázati kiírás és dokumentáció mindenki számára ingyen elérhető az Elektronikus Közbeszerzési Rendszeren (EKR) keresztül, az alábbi linken:

<https://ekr.gov.hu/portal/kozbeszerzes/eljarasok/EKR002103952023/reszletek>

Beadási határidő | 2024. 04. 02.

A HUGBC-ELNÖKSÉG GONDOLATAI A ZÉRÓ KARBON SZEREPÉRŐL AZ ÉRTÉKALAPÚ ÉPÍTÉSZELET MEGTEREMTÉSÉBEN

Az épített környezet ökoszisztémája az embert és természetet szolgáló ingatlanokból és infrastruktúrából áll. Az épített környezet felelős a világ üvegházhatású gázkibocsátásának mintegy negyedéért. A Magyar Környezettudatos Építés Egyesületének elnökségét kérdeztük a zéró karbon szerepéről az érték alapú építészet megteremtésében.

Szarvas Gábor (elnök, HuGBC)

—A 21. század építészei előtt álló kihívások nem csekélyek. A fenntarthatóság, a klímaváltozás lelassítása és a klímaadaptáció szempontjainak integrálása az épület- és településszintű tervezési folyamatokba jelentős új feladatot ad a tervezőknek. A karbon zéró, tehát az üvegházhatású gázok kibocsátása nélkül épült és üzemeltetett épületek és települések megvalósítását az építészet értékrendjébe új értéknek be kell illeszteni. Ez önmagában is hatalmas kihívás, de mindeközben az élhető, egészséges és esztétikus épített környezet céljait is meg kell tartani. A Magyar Környezettudatos Építés Egyesülete rendelkezik a megfelelő kutatási anyagokkal, tudással és nemzetközi gyakorlatokkal, ami megkönnyíti a hazai építési szektor átalakulását. A sikeres átálláshoz folyamatos fejlődésre és széles körű együttműködésre van szükség, amelyhez az egyesület támogató platformot biztosít.

Hartvig Lajos (elnökségi tag, HuGBC, tulajdonos, építész, Bánáti+Hartvig Építész Iroda)

—Az a legzöldebb épület, amely már megépült. A zéró karbon és az érték alapú építészet kapcsolatáról gondolkodva a legjelentősebb feladatot az épületbontások lehetőségének korlátozásában látom, továbbá annak vizsgálatában, hogy a bontásra ítélt épületeket bontás helyett milyen funkcióra lehet használni. Mindennek fontossága abban rejlik, hogy épületeink túlnyomó része vasbeton szerkezettel készül, aminek kivitelezése nagyfokú CO₂-kibocsátással jár. Ha meg akarjuk spórolni a vasbeton folyamatos

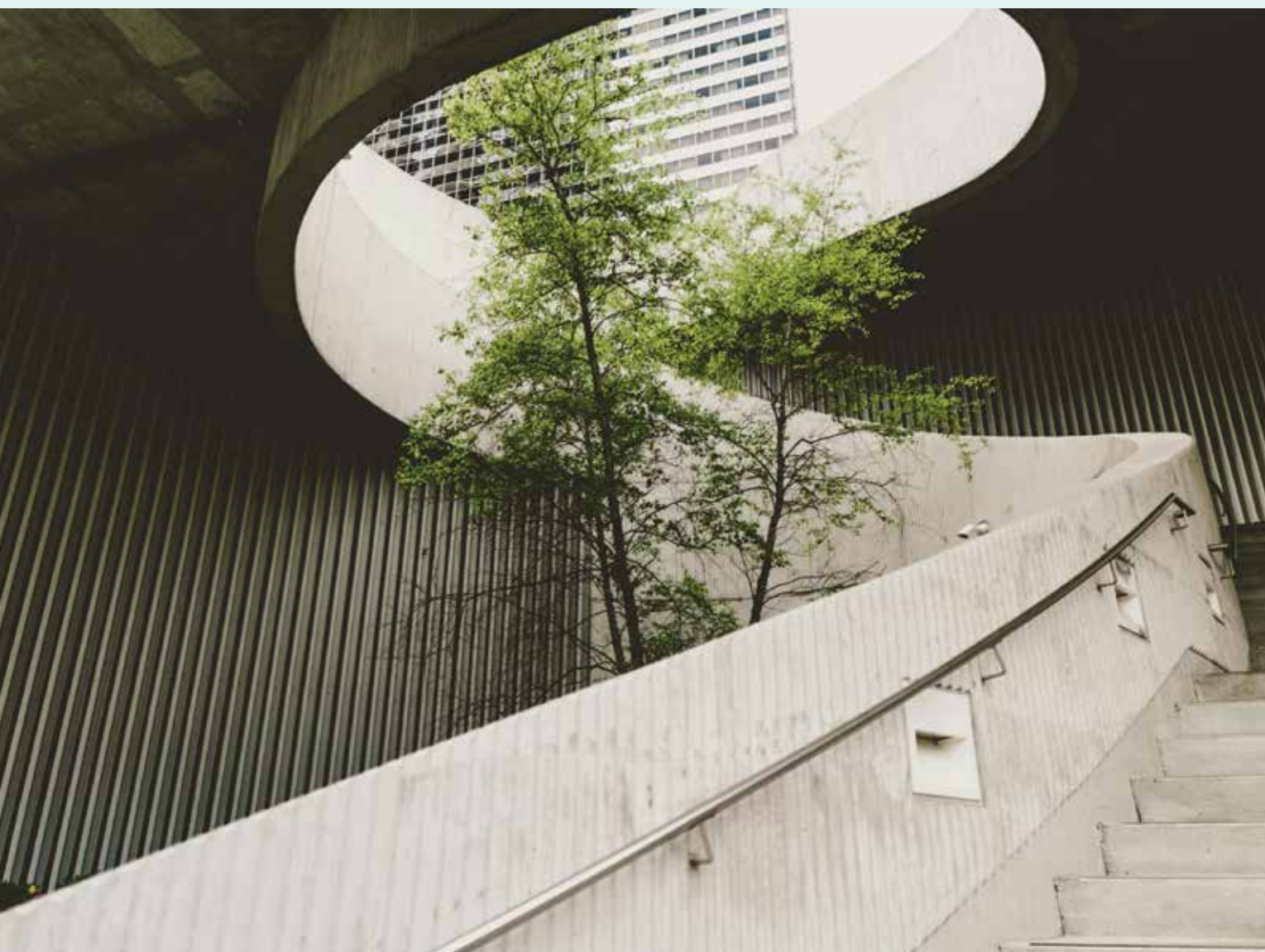
előállítását, akkor vagy nem bontjuk el a meglévő, jó állapotú épületeket vagy megpróbálunk olyan jogi feltételrendszert teremteni, mely kikerüli a vasbeton feltétlen alkalmazását.

Kovács Tamás (elnökségi tag, HuGBC, fenntarthatósági menedzser, Wing Zrt.)

—A zéró karbon szemlélettel tervezett épületek az érték alapú építészet keretében segíthetik elő a környezeti fenntarthatóságot. Az ilyen projektek során hangsúly kerülhet a megújuló energiaforrások használatára, az energiahatékonyságra és az építés vagy felújítás során a szénlábnyom csökkentésére. Az érték alapú tervezés során az építészek és tervezők figyelembe kell, hogy vegyék a helyi közösség igényeit és az épület használóinak érdekeit is. Ezáltal a zéró karbon építészet nemcsak környezetbarát, hanem társadalmilag is felelős megközelítést alkalmazhat. Ami számunkra, mint ingatlanfejlesztők számára a legnagyobb kihívást jelenti, az az építés során az eddigi építési technológiáknál (vasbeton, üveg stb.) jóval kisebb karbonlábnyomú technológiák megfelelő rendelkezésre állása, úgy árazásban, mint hatásfokban és minőségben is.

Noéh Gábor (elnökségi tag, HuGBC, műszaki vezető, White Star Real Estate)

—A 20. századig a komfort célú épített környezetben az esztétikát szolgálta a műszaki tartalom, a 21. század feladata, hogy a műszaki tartalomhoz készüljön el az esztétika. A fejlesztők megálmodják, a tervezők megtervezik, a kivitelezők megépítik és az üzemeltetők „valahogy” üzemeltetik. A zéró karbon épületek életciklusának már fontos része a hosszú távú, alacsony direkt vagy indirekt kibocsátással működő üzemeltetés. Üzemeltetőként elsősorban átfogó üzembe helyezésre, egyedi igényekre, az energiaforrások sokrétű és dinamikus felhasználására, és átgondolt visszamérésekre van szükségünk. Pozitív kivételek szerencsére vannak, ennek rendbetétele szükséges bármilyen zéró karbon program sikerességéhez.

Fotó: Unsplash, Alexander Abero

Plájer Dóra (elnökségi tag, HuGBC, projektmenedzser, Realiscon Kft.)

—A karbonmentes építés területén rengeteg kihívással találkozhatunk a magyar építőiparban. Az egyik fontos kihívás, hogy új épület tervezésénél rendelkezésre álljanak minden tervezésbe bevont anyagról megfelelő adatlapok, amelyek az előállításához szükséges karbonkibocsátást is tartalmazzák. A gyártóknak ehhez fontos elkészíteni a megfelelő adatlapokat a legyártott építőanyagokra, a tervezőknek nagy körültekintéssel kell kiválasztaniuk az épületekbe beépítendő anyagokat. Nem utolsósorban pedig a kivitelezőknek is felelőssége, hogy változtassanak a kiírt szerkezetek „azzal egyenértékűre” kiváltásának gyakorlatán. Az üzemeltetés területén is számtalan kihívás jelentkezik, többek között a megfelelő oktatás és mérési eszközök hiánya.

ROVATSZERKESZTŐ

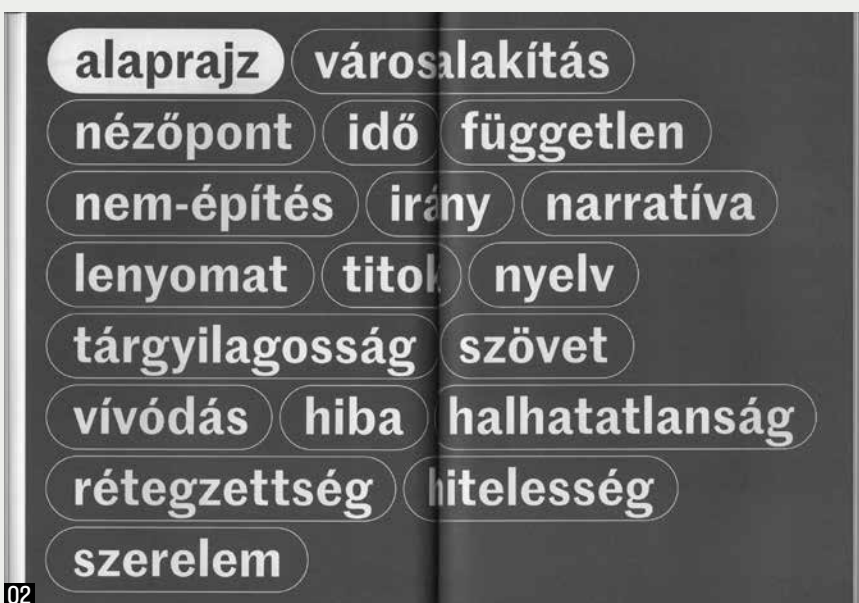

www.hugbc.hu

SZERZŐ |
Beleznay Éva

01

FOTÓ ÉS TERVEZŐGRAFIKUS |
Polgárdi Ákos

02

03

01 A Téziskönyv borítója
02-04 Fejezetindító oldalpárok

TÉZISKÖNYV

„Embernek lenni pontosan annyit jelent, mint felelősnek lenni. [...] Érezni, hogy a kővel, melyet lehelyez, a világot építi” – írja Antoine de Saint-Exupéry Az ember földje című művében. [1] A fenti gondolat pedig nem véletlenül juthat eszünkbe a BME Építőművészeti Doktori Iskola huszonöt éves jubileumi kiadványát lapozgatva.

A Téziskönyv a doktori iskolát végzett ötven szakmagyakorló alkotó gondolatait és építészeti hitvallását mutatja be jól szerkesztett, igényes, emberi léptékű kiadványban. [2] Az előszót Balázs Mihály, az intézménytörténeti áttekintést Somogyi Krisztina jegyzi. A könyv három részre tagolt, a szerkesztők szándéka szerint az első, „Metszet” című rész a személyes, belső nézőpontokat felvonultató írásokat tartalmazza, az „Alaprajz” című rész szövegeiben az építészet felülről látható, átfogó kulturális jellege jelenik meg, a „Homlokzat” című rész pedig az írásokat gyűjti össze, amelyek a mai, látványosan eltérően lévő építészeti kérdésekre reflektálnak. Az írások az építész alkotók neve

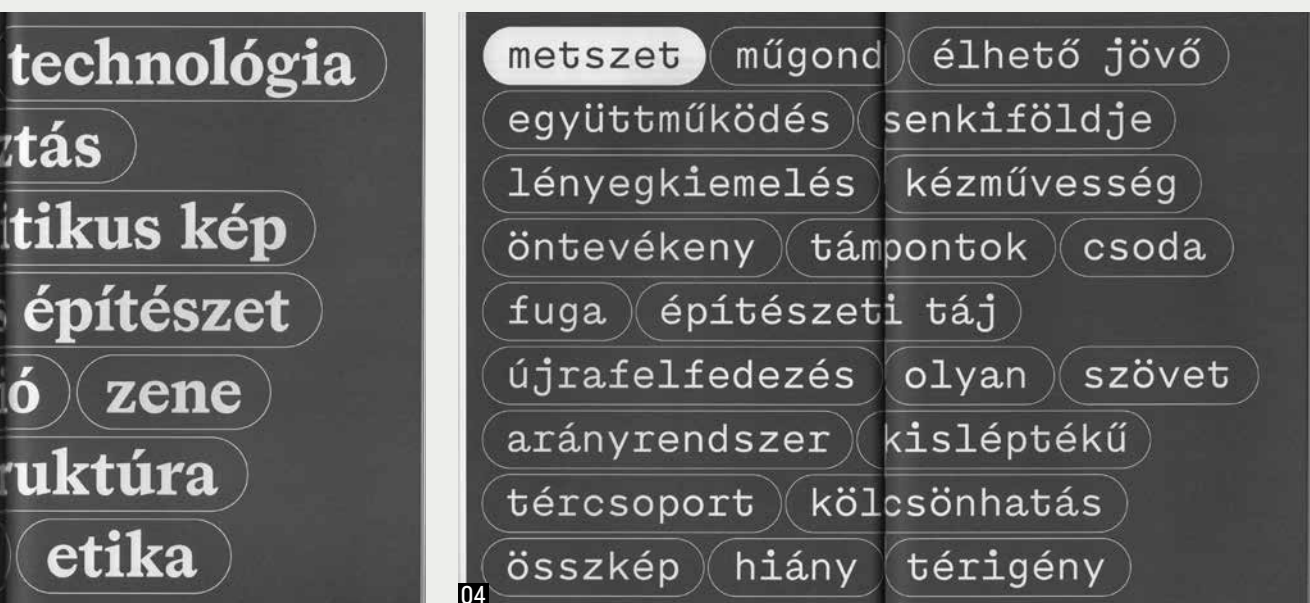
SZÖVEG |
Mándoki Réka PhD

IRODALOM / REFERENCES

[1] De Saint-Exupéry, Antoine: *Az ember földje* (Rónay György ford), Helikon Kiadó, Budapest 2019.

[2] Somogyi, Krisztina (ed): *Téziskönyv*, BME Építőművészeti Doktori Iskola, Budapest 2023.

[3] Mándoki, Réka: *The Social Sustainability of Standardisation in the Hungarian Residential Building Sector* [doktori értekezés], University of Cambridge, 2023.

alatt, néha címmel, néha cím nélkül, de szinte minden esetben pár soros, félkövénen szedett tézissel kezdődnek, amelyet jellemzően nagyjából egy oldal terjedelmű értelmezés, majd egy-két kép követ átlátható struktúrában.

—A könyv különlegessége, hogy nem öncélú, mint sok más jubileumi kiadvány. Nem egyszerűen összegzi az Építőművészeti Doktori Iskola huszonöt évét; a Téziskönyv tanítani is akar. Ezen szándéka pedig akkor is működik, ha az olvasó épp csak véletlenszerűen kinyitja a könyvet valahol, és akkor is, ha szisztematikusan végigolvassa.

—Az oldalpáronként megjelenő, tézisként megfogalmazott ars poeticák és világértelmezések a mai világban szokatlan kitarulkozások. Ezek a szövegek egyrészt szinte intim betekintést nyújtanak abba, hogy az adott szerző mit gondol az építészetről, másrészt pedig a vissza-visszatérő témákból az is elősejlik, hogy mi, magyar építészek között mit tartunk fontosnak a szakmában. A Téziskönyvben megjelenő írások anélkül, hogy túlmagyaráznák a kérdést, átfogó képet festenek arról, hogy milyen valójában a kortárs magyar építészet.

—A Téziskönyv azonban nem csak ebből a szempontból érdekes. F fiatal építészként a saját doktori értekezésem írása közben foglalkoztam azzal, hogy a jelenlegi piaci trendek eredményeképp hogyan alakul át és kérdőjeleződik meg sokszor az építész szerepe. [3] A szorító határidők, a költségoptimalizálás szempontjai stb. sajnos egyre

gyakrabban ellehetetlenítik azt, hogy egyedi, személyre szabott és a környezetre reagáló épületek épülhessenek. Egy ilyen helyzetben az építészeti szándék és az alkotásokban megjelenő értékek verbális deklarálása esszenciális érdekünk lenne, hiszen a szavak megkerülhetetlenné válnak akkor, amikor érdeket kell érvényesíteni a döntéshozók vagy más szakmák képviselőivel szemben. Ugyanakkor, mivel az építészek a mai napig elsősorban az épületeiken keresztül kommunikálnak, a könyvben szereplő állítások hiánypótló módon jelennek meg a szakmánkban, és tesznek még tudományos szempontból is hivatkozhatóvá olyan, egyéni és közösségi szinten elfogadott igazságokat és értékeket, amelyek eddig nem, vagy nem elég hangsúlyosan lettek csak megfogalmazva.

—Természetesen a könyvben szereplő állítások, mivel egy-egy alkotó szükségszerűen szubjektív meggyőződését tükrözik, nem feltétlenül általános érvényűek, azonban az olvasó számára jobbra igaznak érződnek, és tagadhatatlanul elgondolkodtatóak. A könyvben megjelenő és a megjelentekhez hasonló bátor állásfoglalások pedig elengedhetetlennek tűnnek ahhoz, hogy az építészetről felelősségteljes és releváns szakmai diskurzus folyjon. Szívmelengető látni, hogy az Építőművészeti Doktori Iskola a huszonöt éves működése alatt felnőtt a feladathoz, és nemcsak hogy képes teret biztosítani ennek a párbeszédnek, hanem mozgatórugója is tud lenni.

FAGYASSZON IFJÚ MUZSIKUST!

FOGADJON ÖRÖKBE EGY MARÉK ÉPÍTÉSZHALLGATÓT!

TISZTELT KOLLÉGA!

Milyen lesz az utánunk jövő építészgeneráció? Vajon honnan, milyen forrásokból tájékozódnak? Eljut-e hozzájuk az építészetről tudósító média nyomtatott, **kézbeve-**

hető formában, amit aztán feltehetnek a **polcra** – sőt, alkalomadtán még le is vehetnek onnan? Kezdeményezésünkkel ebben **segíthet** egy kis gesztussal! **„Fogadja örökbe”** 10-20-50 építészhallgató Metszet-előfizetését, így a fiatalok ingyen kapják kézbe, otthonukba a lapot, ami a lehető legnagyobb **esélyt** adja arra, hogy belelapozzanak, beleolvassanak. Kiadónk az előfi-

zetést fél áron (bruttó 4000 Ft/éves előfizetés/építészhallgató) adja, az újság mellé pedig az örökbe fogadó iroda, stúdió, építész személyes **üzenetét** is eljuttatja a hallgatóhoz. **Jelentkezés:** nemeth.julia@artifexkiado.hu (Kérjük, írja meg, hány hallgatót vállal!) Segítségével az építészetnek, a **megfagyott** zenének vájt fülű megfagyott **muzsikusaivá** válhatnak az ifjak.

ABSTRACTS

Köllő, Miklós: SUBJECTIVELY OBJECTIVE OPINION

Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 8-17, DOI: 10.33268/Met.2024.1.1

NORMAFA SKI HOUSE, BUDAPEST, HUNGARY | Architects: **LEVENTE SZABÓ DLA AND ANDRÁS BARTHA DLA**

Good quality architecture may not look bad, good-looking architecture may not be of the best quality, which in turn might not require the services of a good architect.

The former ski lodge required the services of architects who recognised the need for a special type of historical building restoration and expansion, that retains the

original character and meaning of the place, yet relevant to current and future users. Informed by ski lodge or better still ski hut (hütte) culture the building lives on.

Ulf, Meyer: A SIGN OF THE TIMES

Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 18-23, DOI: 10.33268/Met.2024.1.2

OLD AND NEW VALUES IN CONTEMPORARY ARCHITECTURE -THROUGH SOME EXAMPLES

How values old and new are expressed in contemporary architecture can be examined using examples which declare the end of the "starchitecture" age and the beginning of "value-based architecture".

This new architecture attempts to shape the built environment by considering user values, curiously often developed by large corporations, as flagship projects: The Spheres in Seattle, Booking HQ in

Amsterdam and CapitaSpring in Singapore are discussed as examples of this new approach.

Rein-Cano, Martin: CLIMATE CHANGE SPONGE CITY SKATE PARK

Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 24-29, DOI: 10.33268/Met.2024.1.3

DOWNTOWN, HØJE TAASTRUP, DENMARK | Architects: **TOPOTEK 1, COBE**

In response to a competition to revive a 1970's development a former largely disused parking area has been reimagined as a public park. The project is considering rainwater management, improved green

areas and cross generational users. The park operates a different speeds or dynamics ranging from skateboarders, cyclists, and pedestrians. Surfaces and geometry reflect the user typology

projecting the idea of a bicycle user future which is being considered for other projects in the region. This type of project aims to improve urban spatial coding, parallel user groups and environmental impact.

Nagayama, Yuko: FOUNTAIN

Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 30-35, DOI: 10.33268/Met.2024.1.4

KABUKICHO TOWER, TOKYO, JAPAN | Architects: **YUKO NAGAYAMA & ASSOCIATES**

In the post war years, the Kabukicho district of Tokyo was redeveloped as an entertainment district. This tower draws inspiration from a fountain previously located on the same site. The building's upper glazed facade, decorated with

ceramic-dot patterns represents the spray of the fountain. Below these, meticulously detailed ceramic-printed wave patterns adorn the glass surface, while arches drawn along the window perimeters using gradient shading express the motion of spouting

water. The lower part of the façade is made of cast aluminum, its lace-like pattern also incorporating traditional Japanese waveform motifs to create a translucent exterior.

Ware-Nagy, Orsolya-Bevk Perović Arhitekti: THE RECOVERED CITY SQUARE

Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 36-41, DOI: 10.33268/Met.2024.1.5

NEW GALLERY, WIENER NEUSTADT, AUSTRIA | Architect: **BEVK PEROVIĆ ARHITEKTI**

The project deals with the issue of reconstruction and integration of historical layers into the life of the city - the historical complex, hidden for a long time, can be

experienced, and understood in its entirety, while accepting new programmatic definition. A new multipurpose hall has been integrated into the medieval fortress to

create a new cultural venue, improving the urban park and repairing the topographical silhouette of the city.

Yamanashi, Tomihiko: GREEN CITY WITH WOODEN STRUCTURES FOR THE ENVIRONMENT

Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 42-47, DOI: 10.33268/Met.2024.1.6

W350 PROJECT, JAPAN | Architect: **TOMOHIKO YAMANASHI**

The goal of developing a 350m super high-rise timber tower as a symbol of future urban living research key solutions regarding current issues facing the global environment, nature, and sustainability.

This system will be a hybrid development of timber and steel structural elements which are designed in such a manner as to encompass fire prevention and seismic issues whilst reducing long term questions

of environmental impact. Dependency on an external green zone, planting, and urban vertical landscaping to enclose the building's core function will be paramount to the overall success of this scheme.

Bánhegyi, Zsolt: LOCAL PRACTICE

Citation: Metszet, Vol 15, No 1 (2024), pp 48-53, DOI: 10.33268/Met.2024.1.7

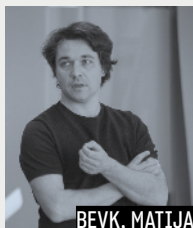
UNIVERSITY OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS SCIENCES CSÖRSZ STREET BLOCK, BUDAPEST, HUNGARY | Architects:

MIHÁLY KÁDÁR AND SZILVIA KÖNÖZSI

Located at the intersection of Budapest's BAH Junction, one of the busiest road and tram nodes, the designers had to initially consider what could possibly happen here

in terms of developing a sports facility. Obviously, the road network poses questions of user safety, an existing ambulance station, and need for a university sports hall. The

answer is to develop an enclosed sports arena above the ambulance station which in turn shields the outdoor athletics field and football pitch from the traffic zones.

BARTHA ANDRÁS**BEVK, MATIJA****KÁDÁR MIHÁLY****KÖNÖZSI SZILVIA****NAGAYAMA, YUKO****PEROVIĆ, VASA J.****REIN-CANO, MARTIN****SZABÓ LEVENTE****T. YAMANASHI**

TERVEZŐK

Bartha András Márk DLA

A Budapesten és Oszakában töltött egyetemi évek után, 2009-ben diplomázott a BME Építészmérnöki Karán. 2014-től a Középülettervezési Tanszék meghívott oktatója, jelenleg egyetemi adjunktus. 2011–2014 közt a BME Építőművészeti Doktori Iskola hallgatója, majd társaival 2015-ben megalapítja a Studio Konstella építészirodát. 2020-ban DLA címet szerez, 2019-ben a Hetedik Műteremmel közös munkájukért, a Régi Budai Városháza rekonstrukciójáért megkapják az ICOMOS-, illetve a Budapesti Építészeti Nívódíjat.

Bevk, Matija

1999-ben diplomázott a Ljubljani Egyetem építészkarán. A Bevk Perović arhitekti tervezőirodát Matija Bevk és Vasa J. Perović alapította 1997-ben Ljubljánban. Számos hazai és nemzetközi díjat kaptak: Európai Unió Kortárs Építészeti Díj, Mies van der Rohe Emerging Architect Award, Kunstpreis Berlin, Plečnik-díj, Piranesi-díj stb. Az iroda többek között Ausztriában, Belgiumban, Németországban, Csehországban és Albániában is tervezett projekteket és nyert pályázatokat, több monográfia jelent meg az irodáról.

Kádár Mihály

A PTE építés hallgatójaként 2000-ben végzett, majd további képezéseit Pécsen és Budapesten szerezte. A diploma után a kivitelezésben szerzett tapasztalatot és diáktársaival épített építész irodát. 2012-ben saját irodát alapított, amely mára – 200 saját kollégával – országos jelentőségű irodává nőtte ki magát. Az iroda sikeres projektjei közé tartozik a nemzetközi FIABCI díj nyertes Millenáris Széllkapu park, az Építőipari Nívódíjjal kitüntetett Pécsi Tudományegyetem ÁOK épülete; a FIABCI díjas Turai kastély revitalizációja; a Tiszavirág Sportuszoda Szegeden, a zalaegerszegi Mindszentyneum és a 2023-ban átadott Testnevelési és Sporttudományi Egyetem új épülete.

Kőnőzsi Szilvia

Építész tervezői pályáját 1999-ben tervpályázatok sikeres részvételével kezdte, majd lehetőséget kapott egy 5000 fős rendezvényközpont tervezésére. Az elmúlt 12 évben a TSPC Group csapatát erősíti, generáltervezői szinten. Vezető tervezőként részt vett a Dunakapu tér átalakításában, a Millenáris Széllkapu Park tervezésében, a Testnevelési Egyetem új campusának tervezésében és generáltervezői összefogásában. A TSPC csoport munkáját felsővezetőként erősíti, az építés ágazat irányításával és számos fejlesztés koordinálásával évről évre magabiztos tudásbázist kialakítva.

Nagayama, Yuko

1998-ban szerzett építészdipломát a Showa Női Egyetemen. 1998 és 2002 között a Jun Aoki & Associates-nél dolgozott, majd alig 26 évesen saját építészeti stúdiót alapított Yuko Nagayama & Associates néven. Ő tervezte a Tokió szívében található Tokyu Kabukicho tornyot, a Louis Vuitton kiotói üzletét, a 2020-as dubaji expó japán pavilonját, és ő az egyik építész a Torch Towernek, amely várhatóan 2027-re Japán legmagasabb épülete lesz. Nagayama számos díjat kapott, többek között az Architectural Record 2012 díjat, a JCD 2018 tervezői díjat, a Tokyo award 2018 és az IF Design Award 2023 díjat.

Perović, Vasa J.

1992-ben diplomázott a Belgrádi Egyetem építészkarán, 1994-ben MA-diplomát szerzett az amszterdami Berlage Építészeti Intézetben. A Bevk Perović arhitekti tervezőirodát Matija Bevk és Vasa J. Perović alapította 1997-ben Ljubljánban. Számos hazai és nemzetközi díjat kaptak: Európai Unió Kortárs Építészeti Díj, Mies van der Rohe Emerging Architect Award, Kunstpreis Berlin, Plečnik-díj, Piranesi-díj stb. Az iroda többek között Ausztriában, Belgiumban, Németországban, Csehországban és Albániában is tervezett projekteket és nyert pályázatokat, több monográfia jelent meg az irodáról.

Rein-Cano, Martin

A frankfurti egyetemen művészettörténetet, a hannoveri és a karlsruhei műszaki egyetemeken pedig tájépítészeti tanult. San Franciscóban dolgozott, majd 1996-ban alapította a Topotek 1 irodát Berlinben. Számos monografikus szakmai könyv és cikk jelent meg róluk, számos díjjal és kitüntetéssel ismerték el munkáikat, köztük a Német Tájépítészeti Díjjal, Aga Khan-díjjal, FIABCI és LILA díjakkal. Martin Rein-Cano különböző európai és észak-amerikai tudományos intézményekben, például a Pennsylvaniai Egyetemen és a Harvard Egyetemen vendégprofesszorként tevékenykedett. Jelenleg a Dessau Építészeti Intézetben tanít.

Szabó Levente

Építész, 1999-ben diplomázott a BME Középülettervezési Tanszékén, 2007-től ugyanott főállású oktató, 2020-tól tanszékvezető egyetemi tanár. 2012–2015 és 2020–2023 között az MTA Bolyai János kutatási ösztöndíjasa. A Hetedik Műterem ügyvezetője, középületek, köztérek, műemlék-rekonstrukciók és emlékművek tervezője. 2010-ben és 2016-ban Pro Architectura díjat, 2017-ben Magyar Formatervezési Díjat és Molnár Péter-emlékdíjat kapott, 2018-ban Ybl Miklós-díjjal tüntették ki. 2020-tól a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia rendes tagja.

Yamanashi, Tomohiko

1986-ban csatlakozott építés tervezőként a Nikken Sekkeihez, miután a Tokiói Egyetemen megszerezte mesterdiplomáját. A Nikken Sekkei a világ második legnagyobb és egyik legrégebb, 1900 óta működő tervezőirodája. Yamanashi számos díj nyertese, a MIPIM Asia különdíját kapta 2009-ben a Mokuzaikai Kaikanért, az AIJ és a CTBUH innovációs díját

2014-ben az NBF Osaki Buildingért (Sony City Osaki), az AIJ díját 2019-ben a Toho Gakuen School of Musicért, a JIA nagydíját 2011-ben a HOKI Museumért. Emellett zsűritag többek között az AIJ-díjak, a Good Design Award és a Tokyo Architecture Award esetében.

SZERZŐK**Bánhegyi Zsolt**

2002-ben építészmérnöki szakon végzett diplomadíjjal a SZIE Ybl Miklós Építéstudományi Karán. Közben egyéves ösztöndíjjal a lipcsei HTWK főiskolára járt. 2007-ben a PTE Pollack Mihály Egyetemen szerzett egyetemi építés diplomát. Munkáját Markó Balázssal kezdte meg 2003-ban, majd 2013-ig több építészirodában tervező munkatárs: Fézler Stúdió, Newline Építésziroda, 3H Építésziroda, M Építésziroda. 2017-2019 között a Testnevelési Egyetem Alkotás utcai tömbjének áttervezésével foglalkozik. 2020-tól a TSPC Kft. projektvezető építésze, ahol a TE Csörsz utcai tömbjének építésfeladataival és a bajai sportuszoda tervezésével foglalkozik.

Csanády Pál PhD

1994-ben végzett a BME építészkarán, 1997-ben ugyanott a Rajzi és Formaismereti Tanszék PhD-képzésén, Török Ferenc témavezetésével. 1997-2009 között az Alaprajz felelős szerkesztője, magántervező, 2010-től a Metszet és a Tervlap.hu főszerkesztője. 2019-ben Magyar Arany Érdemkeresztrel tüntették ki. 2022-ben doktorált a PTE-n.

Köllő Miklós

Felsőfokú építészeti tanulmányait 1990 és 1996 között végezte a bukaresti Institutul de Arhitectură „Ion Mincu”-n. 1997-ben településrendezési mesteroklevelet kapott. 2006-ban a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen műemléki szakmérnöki szakdiplomát szerzett. 2023-ban doktorált Bukarestben. Építészeti praxisa mellett a Hargita megyei faluképvédelmi program koordinátora. A marosvásárhelyi Sapientia egyetem, illetve a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem meghívott oktatója. 2020-ban az MMA Építőművészeti Díjában, 2021-ben a MÉSZ Ezüst Ácsceruza díjban, 2023-ban a Román Építész Szövetség elnökének díjában részesült.

Meyer, Ulf

Építész író és oktató. Építészetet tanult a Berlini Műszaki Egyetemen és a chicagói Illinois Institute of Technology-n, a Shigeru Ban Architects-nél dolgozott Japánban. Öt évig tanított a tajvani Tamkang Egyetemen és az USA-ban (Kansas államban és az UNL-ben). Építészettörténészként dolgozott a San Francisco Chronicle-nál, és a New York-i Paul-Rudolph Alapítványnál. Számos építészeti könyv, köztük a „Bauhaus Architecture”, „Berlin Capital City”, „A világ legzöldebb épületei” (Jerry Yudelsonnal) és a „Tokyo Architecture Guide Book” szerzője. A japán modern és kortárs építészet szakértője. Jelenleg két német egyetemen tanít építészettörténetet és -elméletet.

Ware-Nagy Orsolya

2010-ben végzett a BME Építészmérnöki Karán, majd tervezőirodákban szerzett gyakorlatot. Műemlékvédelmi szakmérnök, a Metszet főszerkesztő-helyettese és a Tervlap.hu szerkesztője, okleveles népi bútorfestő, három gyermek édesanyja.

A kritikus:

A drenázs vonalvezetése érzékenyen reagál az objektív természet szélsőségeire. Ezt deszifrizálva egy manifesztum absztrahálódik: a natura kényszeres legyőzésének tagadása, és a víz-gáz-napfény öselemek duellumának annihilálása.

Az ökológus:

A csekély talajborítású lithophyta gyepársulás a szilikátos környezetnek köszönhető megtelepedés, elsősorban falgyommal (*Parietaria officinalis* L.), de előfordul mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*), tollas gyöngyvirág (*Sorbaria tomentosa*); a faunát a *homo habilis*, *ludens pléhenis* és a *homo cuculus rest* képviseli.

Az építető:

Mondtam a Lajosnak, csinálja meg, ahogy tudja, de nekem ne hogy beázzon a garázs, mert +*kőn rúgom, és nem lesz kifizetve.

A kivitelező (Lajos):

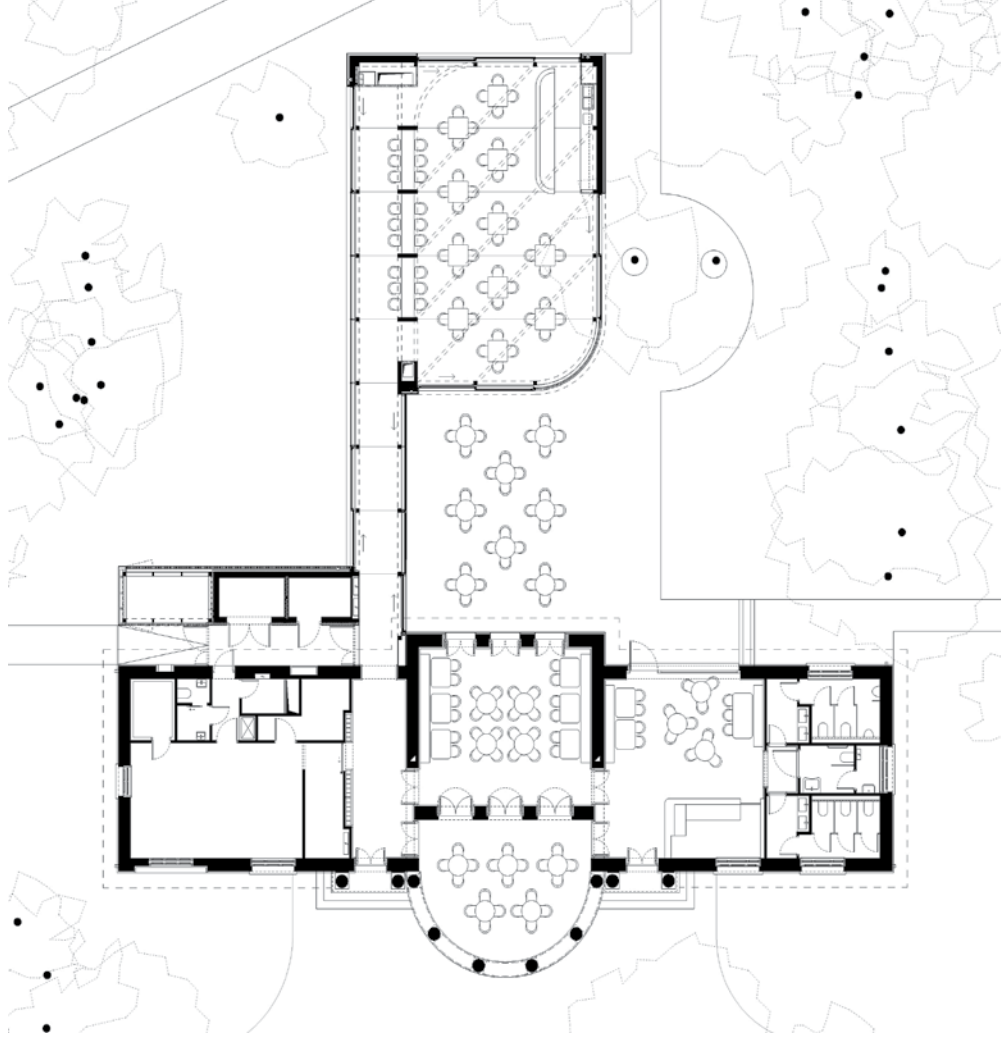
Há maradt pár könyök, gondoltuk, abból jó lesz, mer' így szoktuk, és így nem kellett elmenni a Zobiba.

A geológus:

Az erősen karrosodott jura kori összlet flis fácies felett a zomboly átravertál egy hidrológiai beavatkozás következtében. Ez egy antropocén kori jelenség, amely a kőzetaprózódás temporális kronosztatográfiai vetülése.

FOTÓ | SZÖVEG

Csépé

Alaprajz

Európa első számú kapu- és ajtógyártója

- Garázskapuk és bejárati ajtók

- OD intézményi acél-és nemesacél ajtók

- Ipari kapuk és meghajtások

- Teljes felületen üvegezett keretszerkezetes ajtóelemek és automata tolóajtók

A JELENT ÉPÍTJÜK, A JÖVŐRE TERVEZVE

Szenvedély, csapatmunka és a jövőre való folyamatos odafigyelés. A Mapei globális szinten járul hozzá a legfontosabb építészeti és infrastrukturális munkákhoz, lakóépületekkel kapcsolatos projektekhez és történelmi épületek helyreállítási munkáihoz. Az innováció jegyében mindennap az egyre fenntarthatóbb építőipar mellett kötelezzük el magunkat.

MÁR ELSŐRE VÉGLEGES ÉPÍTÉSI MEGOLDÁSOK

További részletek: www.mapei.hu

